

Univerzita Karlova v Praze

Filozofická fakulta

Ústav informačních studií a knihovnictví

Bakalářská práce

Vanda Kratinová

Spolupráce dětských knihoven a mateřských škol v Praze

Cooperation between children's libraries and kindergartens in Prague

Praha 2016

Vedoucí práce: PhDr. Radka Římanová Ph.D.

PODĚKOVÁNÍ:

V první řadě bych ráda poděkovala zaměstnancům Městské knihovny v Praze – Prosek za všechny informace a čas, které mi při psaní práce poskytli. Dále si mé poděkování zaslouží vedoucí práce PhDr. Radka Římanová, Ph.D. za trpělivost a osobní přístup. V neposlední řadě nesmím opomenout Janu Rodovou z mateřské školy Novoborská, bez které by nebylo možné zpracovat praktickou část práce.

PROHLÁŠENÍ:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 29. července 2016

.....
Vanda Kratinová

Identifikační záznam:

KRATINOVÁ, Vanda. *Spolupráce dětských knihoven a mateřských škol v Praze [Cooperation between children's libraries and kindergartens in Prague]*. Praha, 2016. 61 s., 66 s. příl. *Bakalářská práce*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav informačních studií a knihovnictví. Vedoucí bakalářské práce Radka Římanová.

Klíčová slova (česky)

Dětská knihovna, mateřská škola, knihovna, komunitní knihovna, marketingový plán, spolupráce, besedy, předškolní věk, Praha, veřejná knihovna, případová studie, Městská knihovna v Praze, Městská knihovna v Praze – Prosek, RVP PV, IFLA

Klíčová slova (anglicky)

Children library, kindergarten, library, community library, marketing plan, cooperation, preschool programs, preschool age, Prague, public library, case study, Municipal library in Prague, Municipal library in Prague – Prosek, RVP PV, IFLA

Abstrakt (česky)

Cílem této bakalářské práce je zmapování procesu spolupráce mezi knihovnou a mateřskou školou. Tento proces je zkoumán z mnoha úhlů, především však na základě konkrétní spolupráce mezi dětskou knihovnou Městské knihovny v Praze na Proseku s mateřskou školou Novoborská. Součástí práce je případová studie zaměřená na průzkum potřeb mateřské školy provedený metodou kvalitativního výzkumu. Výstupem této práce je zpracování návrhu marketingové kampaně pro Městskou knihovnu v Praze – Prosek, který je vypracován na základě informací získaných případovou studií v kombinaci s klíčovou literaturou pro práci s předškolními dětmi RVP PV a příručkou organizace IFLA pro dětské knihovní služby. Podstatnými podklady pro zpracování návrhu kampaně jsou také dispozice MKP – Prosek, jelikož předložená kampaň je zpracována především pro její potřeby.

Abstract (in English):

The purpose of this Bachelor thesis is to define the structure of cooperation between children library and the kindergarten. This proces was examined from different kind of views, but primarily the proces is shown on one concrete cooperation between Munincipal library in Prague – Prosek and its children branch and kindergarten Novoborská. This final paper includes a case study focused on the kindergarten requirements concerning the librarian services provided by the library. The study is being made by using the method of quality research. The outcome of the thesis is to provide a design of marketing campaign for the Prosek's Munincipal library in Prague. The campaign is being made out using the information based on the case study combinated with the key literature focused on methods and recommendations how to work with preschool children, which can be found in the state educational program paper and IFLA guide for Children's library services. Other data used for creating the campaign are based on detailed analysis of the children library at the Munincipal library in Prague – Prosek.

OBSAH

TEORETICKÁ ČÁST

1	ÚVOD	10
2	VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ, JEJICH DEFINICE, KLÍČOVÁ LITERATURA A METODIKA PRO PRÁCI S DĚTMI V PŘEDŠKOLNÍM VĚKU	12
2.1	<i>Definice předškolního věku</i>	12
2.2	<i>Mateřská škola v pojetí školského zákona a Rámcového vzdělávacího programu</i>	12
2.2.1	<i>Rámcový vzdělávací program a možnosti jeho uplatnění v knihovnách</i>	13
2.3	<i>Knihovna jako kulturně-výchovná instituce a její přínos na rozvoj dítěte v předškolním věku</i>	13
2.3.1	<i>Příručka IFLA pro dětské knihovní služby</i>	14
2.4	<i>Definice marketingové kampaně a marketingový plán</i>	14
2.5	<i>Marketingový plán a jeho postupy</i>	14
2.6	<i>Příklad marketingové kampaně „Knihovnička na koupališti“ Městské knihovny v Havířově v roce 2016</i>	16
3	PŘEDŠKOLNÍ VĚK V KONTEXTU KNIHOVNY A KNIHOVNÍCH SLUŽEB PODLE PŘÍRUČKY IFLA PRO DĚTSKÉ KNIHOVNÍ SLUŽBY	17
3.1	<i>Doporučený fond pro děti předškolního věku</i>	17
3.1.1	<i>Próza</i>	17
3.1.2	<i>Poezie</i>	18
3.1.3	<i>Obrázkové knihy</i>	20
3.1.4	<i>Zvukové nosiče</i>	20
3.1.5	<i>Periodika</i>	21
3.2	<i>Prostory a vybavení knihovního zařízení uzpůsobené dětskému uživateli</i>	22
3.3	<i>Dětský knihovník a jeho předpoklady pro práci s dětmi</i>	22
3.4	<i>Příklady vhodných akcí pro předškolní věk a MŠ v Městské knihovně Louny v roce 2016</i> .	23
4	SEZNÁMENÍ S MĚSTSKOU KNIHOVNOU V PRAZE	25
4.1	<i>Nabízené akce pro mateřské školy a předškolní věk vybranými pobočkami v roce 2016</i>	25
4.1.1	<i>Ústřední knihovna na Mariánském náměstí</i>	25
4.1.2	<i>Dům čtení</i>	26

PRAKTICKÁ ČÁST

5	ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU MKP – PROSEK A JEJÍCH DISPOZIC PRO UTVOŘENÍ MARKETINGOVÉHO PLÁNU	27
5.1	<i>Pobočka MKP – Prosek.....</i>	27
5.1.1	Personální zabezpečení	29
5.1.2	Uživatelé MKP – Prosek obecné statistiky o obyvatelích Prahy 9	30
5.1.3	Poskytované služby.....	31
5.1.4	Struktura knihovního fondu	32
5.2	<i>Rozbor dětského oddělení MKP – Prosek v návaznosti na doporučení organizace IFLA pro poskytování dětských knihovnických služeb</i>	<i>32</i>
5.2.1	Struktura knihovní fondu	33
5.2.2	Obecné informace o pořádání akcí pro děti a jejich nabídka pro předškolní věk a mateřské školy v roce 2016.....	33
5.2.3	Prostorové dispozice a vybavení.....	35
5.2.4	Personál dětského oddělení.....	36
5.2.5	Roční plán akcí a financování besed.....	36
5.2.6	Metody oslovování a komunikace s MŠ, propagace pořádaných akcí v MKP a její pobočce Prosek	37
6	MATEŘSKÁ ŠKOLA NOVOBORSKÁ.....	39
6.1	<i>Personální a pedagogické zabezpečení.....</i>	<i>39</i>
6.2	<i>Spolupráce mezi MŠ Novoborská a MKP – Prosek z pohledu MŠ.....</i>	<i>40</i>
6.2.1	Vznik spolupráce.....	40
6.2.2	Druhy navštěvovaných besed mateřskou školou Novoborská v MKP – Prosek a počty navštěvníků jednotlivých akcí.....	41
6.2.3	Frekvence spolupráce a preferované hodiny konání.....	41
7	PŘÍPADOVÁ STUDIE SPOLUPRÁCE DĚTSKÉHO ODDĚLENÍ MĚSTSKÉ KNIHOVNY V PRAZE – PROSEK A MATEŘSKÉ ŠKOLY NOVOBORSKÁ SE ZAMĚŘENÍM NA PRŮZKUM POTŘEB ŠKOLNÍHO ZAŘÍZENÍ PRO VYTVOŘENÍ NÁVRHU MARKETINGOVÉ KAMPANĚ	42
7.1	<i>Předmět a cíle výzkumu.....</i>	<i>42</i>
7.2	<i>Metodika.....</i>	<i>43</i>
7.3	<i>Stanovení teoretických hypotéz.....</i>	<i>43</i>
7.4	<i>Dotazovací šetření a metoda získávání dat</i>	<i>44</i>
7.5	<i>Vyhodnocení stanovených hypotéz</i>	<i>44</i>

8	NÁVRH MARKETINGOVÉ KAMPAŇE „KNIHOVNÍK ŠKOLKÁM“ PRO MĚSTSKOU KNIHOVNU V PRAZE – PROSEK	47
8.1	<i>Cíl marketingové kampaně.....</i>	47
8.2	<i>Cílová skupina.....</i>	47
8.3	<i>Časové rozmezí.....</i>	48
8.4	<i>Cena.....</i>	48
8.5	<i>Náklady a financování.....</i>	49
8.6	<i>Způsoby dosažení cílů</i>	49
8.7	<i>Propagace marketingové kampaně „Knihovnick školkám“</i>	50
8.8	<i>Zpětná kontrola</i>	51
9	ZÁVĚR.....	52
10	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	53
11	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	58
12	SEZNAM OBRÁZKŮ	59
13	SEZNAM ZKRATEK.....	60
	PŘÍLOHA Č. 1	61
	PŘÍLOHA Č. 2	66

TEORETICKÁ ČÁST

1 ÚVOD

Cílem této bakalářské práce je zmapování procesu spolupráce mezi knihovnou a mateřskou školou. Tento proces bude zkoumán z mnoha úhlů jak v části teoretické tak praktické, především však na základě konkrétní spolupráce mezi pobočkou Městské knihovny v Praze (dále jen MKP) na Proseku s mateřskou školou (dále jen MŠ) Novoborská. Součástí práce bude případová studie zaměřená na průzkum potřeb mateřské školy provedený metodou kvalitativního výzkumu. Výstupem této práce bude zpracování návrhu marketingové kampaně pro Městskou knihovnu v Praze – Prosek, která je vypracována na základě informací získaných případovou studií v kombinaci s klíčovou literaturou pro práci s předškolními dětmi v kontextu Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (dále jen RVP PV) a příručkou organizace International Federation of Library Associations (dále jen IFLA) pro poskytování dětských knihovnických služeb. Podstatnými podklady pro zpracování návrhu kampaně jsou také dispozice MKP – Prosek, jelikož předložená kampaň má být zpracována především pro její potřeby.

Pro pochopení procesu spolupráce mezi dětskou knihovnou a mateřskou školou je nejprve nezbytné nastudování literatury a definování základních pojmů. Vymezení definice předškolního věku, mateřské školy, knihovny a marketingového plánu mi pomůže získat základní vědomosti potřebné pro zpracování práce. Pochopení příručky organizace IFLA pro poskytování dětských knihovnických služeb mi pomůže zjistit, jakým způsobem by měla být knihovna vedena, zařízena, vybavena a personálně zabezpečena, aby bylo dosaženo vhodných podmínek pro práci s dětským uživatelem a následnou spoluprací s mateřskou školou. Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání mi dá náhled na to, v jakých oblastech vzdělávacího programu školky může být knihovna prospěšná. Na základě obou textů následně vyhodnotím shromážděné informace o Městské knihovně v Praze – Prosek. V návaznosti na příručku organizace IFLA budu posuzovat dětské oddělení této knihovny.

Před zkoumáním samotné pobočky nejprve přiblížím Městskou knihovnu v Praze jako celek a až následně se budu věnovat její podružené části, pobočce na Proseku. Tato pobočka spadá do sítě knihoven MKP a bez pochopení celého systému fungování sítě by mohl být prováděný výzkum zavádějící. Osvojením fungování procesů v MKP pak budu schopna pochopit jednotlivé souvislosti a důvody různých opatření. V rámci teoretické části práce se

také zaměřím na akce pořádané dvěma významnými pobočkami této knihovní sítě z důvodu porovnání akcí pořádaných proseckou pobočkou.

Výstupem sjednocení dat a rozboru dětského oddělení Městské knihovny v Praze v kontextu příručky organizace IFLA bude zjištění možných nedostatků, na jejichž základě sestavím teoretické hypotézy. Tyto hypotézy se pak následně budu snažit potvrdit či vyvrátit na základě případové studie zaměřené na spolupráci mezi Městskou knihovnou v Praze - Prosek a MŠ Novoborská. Případová studie bude probíhat formou kvalitativního výzkumu se zaměstnancem mateřské školy. Vyvozené závěry z případové studie aplikuji v kombinaci s dispozicemi MKP Prosek a příručkou IFLA na vytvoření návrhu marketingové kampaně. Tato kampaň bude shrnutím všech informací obsažených v celé práci a jejich zasazení do reálného projektu. Závěrečným výstupem této práce bude tedy návrh marketingové kampaně pro Městskou knihovnu v Praze – Prosek.

Při tvorbě bakalářské práce budu dodržovat standardy stanovené citační normou ČSN ISO 690 a ISO 690-2. Citace budou uvedené vždy za výrokem či parafrází v hranatých závorkách. Na konci samotné práce budou zpracované seznamy použité literatury, zdrojů a zkratk. Soupis použité literatury bude rozdělen typologicky a zdroje budou řazeny abecedně. Abecedně bude řazen i soupis použitých zdrojů a seznam zkratk. Za seznamem zdrojů bude uveden seznam obrázků. V případě nutnosti vysvětlení termínu či nějaké skutečnosti bude vytvořena poznámka pod čarou. Přílohy budou číslovány a přiloženy za seznam zkratk.

Dle požadavků ústavu by v této bakalářské práci mělo být zahrnuto pět zahraničních zdrojů. Vzhledem k zaměření práce zkoumající spolupráci mezi dětskými knihovnami a mateřskými školami v **Praze**, použiji pouze dva cizojazyčné zdroje.

2 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ, JEJICH DEFINICE, KLÍČOVÁ LITERATURA A METODIKA PRO PRÁCI S DĚTMI V PŘEDŠKOLNÍM VĚKU

V úvodu bakalářské práce seznámím čtenáře se základními publikacemi a příručkami, které byly při tvorbě této práce použity. Uvedu definici předškolního věku, přiblížím Rámcový vzdělávací program (dále jen RVP PV), příručku International Federation of Library Associations and Institutions (dále jen IFLA) pro dětské knihovní služby a koncept marketingové kampaně a marketingového plánu, který je její nedílnou součástí.

2.1 Definice předškolního věku

Předškolní věk můžeme charakterizovat dle Evy Zacharové [2012, s. 41] jako období před nástupem do základní školy (dále jen ZŠ), tedy od tří do šesti či sedmi let věku dítěte. Vývoj jedince probíhá na mnoha úrovních. Před vstupem do vzdělávacího systému je potřeba dosáhnout hlavně samostatnosti, osvojení běžných norem chování a schopnosti komunikovat nejen uvnitř rodiny, ale i mimo ní. [Vágnerová, 1997, s. 107].

2.2 Mateřská škola v pojetí školského zákona a Rámcového vzdělávacího programu

Dle školského zákona z roku 2004 [školský zákon, 2004] je předškolní vzdělávání první úrovní ve vzdělávacím systému, do jehož procesu jedinec v následujících letech vstoupí. Fyzická i psychická podstata dítěte je v mateřské škole (dále jen MŠ) postupně rozvíjena souborem odborně vedených aktivit, které mají zásadní vliv na jeho budoucí vývoj. Je proto důležité, aby člověk zodpovědný za působení na dítěte, ať už se jedná o rodiče, učitele či knihovníka, dodržoval vysoký standard a pečlivě dbal na rovnováhu mezi všemi vývojovými rovinami [RVP PV, 2004].

Rozvoj jedince probíhá ve všech ohledech jeho osobnosti a to jak ve vztahu k němu samému, tak k okolí [ibid]. Krom práce s jednotlivci zprostředkovává MŠ kontakt s vrstevníky a podporuje tak schopnost komunikace. Všechny tyto činnosti rozvíjející osobnost i dovednosti dítěte jsou jedním z významných kroků pro úspěšný vstup do budoucího života [Vágnerová, 1997, s. 107].

2.2.1 Rámcový vzdělávací program a možnosti jeho uplatnění v knihovnách

„Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání vymezuje hlavní požadavky, podmínky a pravidla pro institucionální vzdělávání dětí předškolního věku. Tato pravidla se vztahují na pedagogické činnosti probíhající ve vzdělávacích institucích zařazených do sítě škol a školských zařízení. Jsou závazná pro předškolní vzdělávání v mateřských školách, v mateřských školách s programem upraveným podle speciálních potřeb dětí a v přípravných třídách základních škol [RVP PV, 2004, s. 6].“

RVP PV pomáhá nastavit pravidla pro výchovu, vzdělávání a rozvoj předškolních dětí, což vede k jejich zdravému vývoji, který napomáhá k úspěšnému vstupu do vzdělávacího systému a do života celkově. V příručce RVP PV jsou stanoveny vzdělávací oblasti na základě potřeb předškolního dítěte a je v ní nastaven standard pro jeho zdravý vývoj a to nejen psychický, ale i fyzický [RVP PV, 2004].

„Rámcové i školní vzdělávací programy jsou veřejné dokumenty přístupné pro pedagogickou i nepedagogickou veřejnost [ibid, s. 5].“ Mohou tak být užitečným nástrojem pro dětské knihovníky a organizátory akcí pro předškolní věk.

2.3 Knihovna jako kulturně-výchovná instituce a její přínos na rozvoj dítěte v předškolním věku

Knihovna je v zákoně o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (dále jen knihovní zákon) charakterizována jako zařízení, kde jsou poskytovány jak služby knihovnické, tak informační každému bez rozdílu.

Kromě zpřístupňování dokumentů z fondu vlastního či jiných knihovnických institucí, ať už na území České republiky (dále jen ČR) nebo i mimo ní, může knihovna poskytovat další služby spočívající také v kulturní, výchovné a vzdělávací činnosti [knihovní zákon, 2001].

Knihovna jako instituce zprostředkovávající a poskytující informace [knihovní zákon, 2001] může být nápomocna mateřské škole, která dle Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání [RVP PV, s.19]. Pomáhá rozvíjet řeč a jazyk předškolního dítěte například díky poslechu, vyprávění pohádek či předčítání příběhů a prohlížení knížek. Podporuje tak obohacování slovní zásoby a zlepšuje výslovnost. Tyto činnosti jsou nedílnou součástí pořádaných besed.

Kromě rozvoje řeči a jazyku může být knihovna prospěšná při rozvoji poznávacích schopností, představitivosti a fantazie. Při pořádaných besedách používá zaměstnanec knihovny

různé metody komunikace a druhy činností zaměřené na trénování postřehu a koncentraci pozornosti. Všechny tyto podpůrné činnosti tak ve spolupráci s institucionální péčí vedou k přípravě na celoživotní vzdělávání [ibid, s. 6].

2.3.1 Příručka IFLA pro dětské knihovní služby

International Federation of Library Associations and Institutions v českém překladu Mezinárodní federace knihovnických institucí a organizací je nevládní a nekomerční organizace, jejímž cílem je rozvíjet knihovnictví a zvyšovat jeho úroveň po světě.

V rámci zvyšování úrovně služeb knihoven vydává IFLA příručky zaměřené na různé druhy témat z knihovnické praxe [IFLA, 2016]. V roce 2003 se IFLA zaměřila na dětské knihovnické služby, v originále tedy „Children’s library services“. V návaznosti na toto téma vytvořila příručku pro zaměstnance knihovny i její management, ve které jsou standardy a doporučení pro práci s dětským uživatelem, vhodné vybavení knihovny, ale také soupis s institucemi, se kterými knihovny mohou spolupracovat v rámci poskytování dětských knihovnických služeb, ať už se jedná o ty, kterým může být knihovna prospěšná, či o ty, ze kterých může mít prospěch ona [IFLA, 2003, s. 12]. Ačkoliv příručka nezachází do přesných detailů a může se zdát poměrně všeobecná, dává podmětne rady a ukazuje směry, kterými je možné se v knihovnické praxi vydat.

2.4 Definice marketingové kampaně a marketingový plán

„Marketingová kampaň je koordinovaný soubor aktivit podniku ať už jednorázově či průběžně ve směru oslovení a přilákání zákazníka [Foret, 2008, s. 9].“ Jejím výsledkem by mělo být marketingové sdělení předem vybranému okruhu spotřebitelům či uživatelům [Lacinová, 2008]. Marketingová kampaň není určena jen podnikům zaměřeným na zisk, je stejně tak vhodná pro podniky neziskové, spolky a sdružení.

2.5 Marketingový plán a jeho postupy

Marketingové kampani předchází marketingový plán k jehož sestavení slouží dle J. Bednáře [promarketing.cz, 2002] následující body:

I. Obecné informace o instituci

Jde především o shrnutí základních informací o podniku, jeho cílů a strategií. V tomto bodě je vhodné stanovení určité představy, která se v dalších kapitolách dále rozpracuje. Je dobré se po vypracování celého marketingového plánu k tomuto bodu vrátit. Celý proces přinesl spoustu podmětných informací, které můžeme zpětně doplnit.

II. Analýza současného stavu

V tomto bodě je vhodné reálně ohodnotit stav instituce. Bez kvalitní analýzy není možné dosáhnout požadovaných cílů. Někdy je sice nepříjemné čelit konfrontaci s nedostatky, ale bez jejich definování není možná náprava vzniklého stavu. Vhodným nástrojem může být analýza SWOT. Jedná se o zjištění silných a slabých stránek, stejně tak příležitostí a hrozeb.

III. Marketingové cíle

Ve chvíli, kdy jsou dostupné všechny potřebné informace a to jak obecného rázu, tak výsledky detailní analýzy, je možné si stanovit, jakým směrem by se firma či instituce měla ubírat. Samozřejmě je třeba brát v potaz realizovatelnost vytyčených cílů.

IV. Strategie dosažení marketingových cílů

V tomto bodě je již k dispozici analýza i informace o směřování podniku. Nyní je vhodné, aby si firma stanovila, jak těchto cílů dosáhnout.

V. Strategie konkrétních aktivit

Hrubý náčrt strategie pro úspěšnou marketingovou kampaň nestačí. Je vhodné zvolit přesné formy strategií, které budou použity k dosažení cílů.

VI. Financování a rozpočet

Cílů nelze dosáhnout bez financí. Přibližný rozpočet je dobrým ukazatelem proveditelnosti a návratnosti. Kdyby předpokládané náklady převýšily zisky je nutné nároky na

kampaň snížit či dosáhnout zvýšení zisků dalšími metodami.

VII. Zpětná kontrola

Při zpětné kontrole se prokazuje, zda-li byla kampaň úspěšná či nikoliv. Nelze striktně říct, po jaké době je kontrolu vhodné provádět. Každá instituce je samostatný celek a má naprosto odlišné potřeby.

2.6 Příklad marketingové kampaně „Knihovnička na koupališti“ Městské knihovny v Havířově v roce 2016

Havířovská městská knihovna získala ocenění za nejlepší knihovnu 5. ročníku soutěže Kamarádka knihovna v letech 2014 - 2015 [Kamarádka knihovna, 2015]. Knihovna se skládá ze sítě deseti poboček a Městského informačního centra. Knihovna má široké spektrum nabízených služeb i aktivit jak v oddělení pro děti, tak v oddělení pro dospělé [Městská knihovna Havířov, O nás, 2016].

V současné době v knihovně probíhá marketingová kampaň s názvem „Knihovnička na koupališti“. Knihovna ve spolupráci se Správou sportovních a rekreačních zařízení Havířov umístila na veřejné koupaliště v Havířově samoobslužnou knihovničku přístupnou všem návštěvníkům koupaliště, tedy i těm, kteří nejsou v Městské knihovně Havířov zaregistrováni.

Vypůjčení knih má jednoduchý systém. „*Půjč si knihu, vrať knihu nebo přines jinou* [Městská knihovna Havířov, 2016].“ Jedná se o dobře mířenou kampaň v rámci letních měsíců. Nápad je originální, umístění netradiční a produkt, tedy knihovnička, užitečný.

3 PŘEDŠKOLNÍ VĚK V KONTEXTU KNIHOVNY A KNIHOVNÍCH SLUŽEB PODLE PŘÍRUČKY IFLA PRO DĚTSKÉ KNIHOVNÍ SLUŽBY

Knihovna jako instituce poskytující informační prameny [knihovní zákon, 2001] může být jedno z vhodných míst pro rozvoj čtenářství. Dle Václava Mertina [Učitelství, 2004] není posilování vzdělanosti možné bez čtenářských dovedností. Dle jeho slov je čtenářství natolik důležité, že tvoří rozhodující část pro získání tradiční vzdělanosti. První instituce, která rozvíjí čtenářství a informační vzdělanost je mateřská škola. Tato instituce však může využívat dalších specializovaných institucí dle jejího uvážení tak, aby zkvalitnila péči a vzdělávání svých žáků nebo zpestřila její vzdělávací program [RVP PV, 2006].

3.1 Vhodný fond pro děti předškolního věku

Knihovny, zejména dětské knihovny, by měly svůj fond a vybavení vhodně přizpůsobit všem vývojovým fázím dětství. Fond nemusí být pouze knižní, ale může být i doplňkový, což zahrnuje například časopisy, audiozáznamy a deskové hry [IFLA, 2003]. Při výběru knihovního fondu dle příručky pro dětské knihovnické služby organizace IFLA by měl být brán v potaz věk cílové skupiny, mnohostrannost použití a kvalita pořizovaného vybavení.

Literaturu pro předškolní věk jsem seskupila do jednotlivých druhů a žánrů s použitím knihy Jany Čeňkové [Vývoj literatury pro děti a mládež a její žánrové struktury, 2006].

3.1.1 Próza

Neveršovaný text, většinou psaný ve větách, odstavcích a kapitolách. Většinou se jedná o ucelený příběh s definovaným dějem. Text je tvořen pomocí vyprávění za použití přímé řeči. Je to dílo psané běžnou mluvou. Próza může být psaná jak v ich formě, kdy nám autor vypráví svůj příběh, tak ve formě, kdy je nám sdělován příběh o nějakých postavách [Próza, Wikipedia, 2015].

Prózy existuje nepřeberné množství, avšak ne všechny druhy jsou pro dítě, v našem případě v předškolním věku, vhodné. Doporučenými žánry dětské prózy mohou být:

I. Pohádky

“Pod název pohádka se zařazují literární texty, které vznikly na základě rozmanité palety starodávných vyprávění, vstřebávajících při své pouti světem rozličné bájně představy lidstva, nadčasové životní pravdy, zejména věčnou touhu po naplnění dobra, a víru v kouzelnou moc slova [Čenková, 2006, s. 107].”

Jako příklad můžeme uvést pohádku O perníkové chaloupce, Pinokio nebo Sněhurka a sedm trpaslíků. Při práci s předškolním dítětem nemusíme pouze spoléhat na tradiční pohádky můžeme texty také sami vymýšlet a přiblížit mu tak přijatelnou formou různé principy nebo sociální role [RVP PV, 2004]. Příkladem může být beseda Městské knihovny v Praze na Proseku: „Vyprávění o opičce Rozárce, která se vydala vrátit do knihovny ztracenou knihu“. Na základě pohádky o opičce se dítě naučí jak zacházet s knihou a je mu vysvětlen rozdíl mezi knihovnou soukromou a knihovnou veřejnou [MKP – Prosek, 2016].

II. Legendy, pověsti, báje a mýty

Podle Jany Čenkové [2006, s. 87] jsou historické příběhy specifické tím, že se vážou k určitému místu (pověsti), osobě (legendy) nebo jsou psány na základě různých teoriích, například vzniku lidstva (báje). Stejně jako bajky (viz níže) mohou být jak prozaické, tak poetické.

Převážně mýty mohou mít pohádkově zakončený konec, jelikož většinou končí tragicky a s tím by se křehká psychika dítěte vyrovnávala hůře než dospělý člověk [ibid]. Tyto prozaické druhy literatury pomáhají rozvíjet základy vzdělanosti. Například pověst o Praotci Čechovi, kterou zajisté slyšelo kdejaké dítě, je součástí Kosmovi i Dalimilovi kroniky. Dítě zatím netuší, že příběh je součástí významné knihy českých dějin. K tomuto poznatku dojde až o pár let později. Pověst, kterou jako dítě slýchávalo se mu propojí s látkou vykládanou ve třídě a bude pro něj jednodušší si knihu zařadit a personalizovat.

3.1.2 Poezie

“Základní druh literatury, který se od běžné mluvy odlišuje používáním uměleckých prostředků, zejména rýmem, rytmem, metrem, obrazností a nebo symbolikou [Poezie, Wikipedia].“

I. Říkadla

„Žánr lidové slovesnosti. Jde o krátká většinou dětská rčení založená na jedné straně na rytmickém textu a na potlačení sémantiky (říkadla poskytují příjemný rytmický zvuk, často nedávají žádný smysl a obsahují slova, která nic neznamenaají), na druhé straně vycházející ze záměrné hry s významy slov a z toho plynoucí komiky [Říkadlo, Wikipedia].“

Soubory říkanek můžeme najít v různých publikacích, kterých existuje opravdu velké množství. Z dětství se mi vybavila například kniha Františka Hrubína „Od jara do jara“. Krom knižních vydání je možné najít nespočet říkanek i na různých internetových stránkách.

Říkadla jako forma krátkého, veršovaného textu, který se dítě může snadno naučit nazpaměť, pomáhá procvičovat schopnost vyvolání paměti, ve chvíli, kdy dítě text záměrně přeříkává – tedy si ho vybavuje [RVP PV, 2004, s. 21].

II. Rozpočítávadla

Rozpočítávadla jsou ústní lidovou slovesností, psané tedy běžným jazykem, nikoliv spisovným. V tomto případě se jedná o dětský folklor [Rozpočítávadlo, Wikipedia]. Příkladem může být velmi známé rozpočítávadlo „Chodí pešek okolo“.

V žánrovém kontextu pro předškolní děti má rozpočítávadlo nezastupitelnou pozici, jelikož podněcuje spontánní doprovodnou motoriku z důvodu své rytmičnosti v kombinaci se zvukem [RVP PV].

III. Bajky

“Krátký smyšlený příběh alegorickou formou demonstrující morální pravidlo nebo jinou obecnou zkušenost [Mocná, Peterka, 2004, s. 32]”

Zajisté si všichni vzpomeneme na bajku o Vráně a lišce. Určitě bychom nechtěli přijít o něco, co vlastníme jen na základě vlastní hlouposti. Pro nás, dospělé, by ponaučení z něho vycházející, bylo pochopitelné i bez alegorie, ale pro dětského čtenáře je přirovnání ke zvířecí říši mnohem snáze vstřebatelné a srozumitelné [Vágnerová, 2007].

3.1.3 Obrázkové knihy

Můžeme říct, že obrázková kniha je dnes ekvivalentem pro označení knihy pro děti – nečtenáře či děti, které s četbou teprve začínají. Obrázky jsou primárním obsahem. Rozsah bývá velmi strohý, většinou okolo třiceti stran [volný překlad z Němčiny, Bilderbuch, Wikipedia].

I. Komiksy

“Příběhy pro děti i dospělé prezentované ve formě série obrázků s příznačným (obláčkovým) způsobem znázornění komunikace postav (subjektů) publikované v novinách, jiných seriálech i knihách, původně především s anekdotickým a dobrodružným obsahem, nyní zahrnující prakticky všechny literární žánry [Matušík, TDKIV]“

Krom knih, které svým zařazením vždy patřily mezi komiksy, můžeme v dnešní době najít i nepřeborné množství adaptací knih, které prvně vyšly v jiné žánrové podobě jako například „20 000 mil pod mořem“ od Julese Vernea.

Komiksy jsou oblíbeným žánrem z důvodu své jednoduchosti a snadné pochopitelnosti i bez nutnosti porozumění textu.

II. Ilustrované encyklopedie

Encyklopedie jsou dle terminologie České terminologické databáze knihovnictví a informačních věd (dále jen TDKIV): „*Dílo shrnující základní poznatky lidského vědění nebo jeho vybraných částí [Matušík, TDKIV].*“ Dětské encyklopedie však mají pro jednodušší percepci informací k textu přiloženou vizualizaci [Richterová, KDT, 2003].

3.1.4 Zvukové nosiče

Zvukový nosič je hmotný objekt, který má na sobě zapsané záznamové údaje, které je možno přehrávat, uchovávat a přenášet [Zvukový nosič, WikiKnihovna, 2013].

I. Audioknihy

Audioknihy můžeme označit jako: *“Zvukový záznam mluveného slova: text knihy, povídky, příběhu apod., odborný text, učební text, divadelní hra a další textová díla. Zvukové knihy jsou*

využívanou formou kompenzační pomůcky, zejména pro nevidomé a slabozraké. Mohou být publikovány jak na hmotném nosiči (zvuková kazeta, zvuková deska apod.), tak v síti internet [Celbová, TDKIV]”. V tomto případě mluvíme o nahrávkách jak poezie, tak prózy pro děti. Jedná se vlastně o stejný koncept jako u klasické poezie či beletrie, odpadá však nutnost předčítání druhou osobou.

II. Zvukový hudební dokument

Obsahem zvukového dokumentu je záznam, v tomto případě hudební v analogové či digitální formě [ibid]. Hudební nahrávky mohou pomoci rozvíjet cit pro rytmus a případně naučit dítě sladit pohyb s hudbou, což je jeden z očekávaných výstupů v RVP pro předškolní vzdělávání.

Použití v praxi je mnohostranné. Mohou být použity k pohybovým cvičením, rytmickým cvičením (například opakování rytmu tleskáním) a v neposlední řadě ke zpěvu.

3.1.5 Periodika

“Dokument vydávaný postupně v samostatných částech spojených společným názvem, označením posloupnosti (např. průběžným číslováním), jednotnou úpravou a obsahovým zaměřením v pravidelných intervalech se záměrem stálého pokračování, např. noviny, časopisy, periodické sborníky [Matušík, TDKIV].”

Časopisy, především ty vzdělávací, mohou dětem přinášet nové informace a podpořit jejich zvědavost a rozvíjet tak do budoucna zájem o samovzdělávání či zájem o světové dění [RVP PV, 2004, s.20]. Stejně jako většina nabízeného fondu má čtení a listování s dětmi v časopisech vliv na rozvoj jazyka a slovní zásoby.

Jak uvádí i Kristýna Nováková [2012, s. 35] ve své bakalářské práci, žádná publikace neudává přesné dělení periodik pro děti, přebírám tedy proto dělení z této bakalářské práce.

Časopisy pro děti můžeme třídit podle dvou kritérií [Nováková, 2012, s. 35]:

I. Časopisy vzdělávací

a) časopisy všeobecně zaměřené: Mateřídouška, Pastelka, Měďa Pusík

b) komiksové: Čtyřlístek

II. Časopisy komerční

a) časopisy vycházející z televizního pořadu: Hello Kitty, Kačer Donald

b) časopisy stavící na hračce: Barbie, Igráček

c) ostatní: Zvířátka, Kouzelné princezny

3.2 Prostory a vybavení knihovního zařízení uzpůsobené dětskému uživateli

Děti, nejen ty předškolní, by měli knihovnu vnímat jako otevřený prostor, kde jsou vítané. Měla by pro ně být atraktivním místem, ale také místem ke zdokonalování. Měli by se v ní cítit bezpečně a příjemně [volný překlad z Anglického jazyka, IFLA, 2003, s. 3].

Prostory k poskytování služeb dětem všech kategorií by měli mít dle příručky IFLA [ibid, s. 10] v ideálním případě vlastní vyčleněný prostor, dobře viditelný a oddělený od ostatních částí knihovny. Díky specifickým požadavkům na uspokojení potřeb dětského uživatele a zajištění jeho bezpečnosti je třeba přizpůsobit nejen knihovní fond, ale také nábytek, regály a výzdobu.

V rámci spolupráce mezi knihovnou a mateřskou školou se většinou nabízí dvě varianty ohledně místa pořádaných akcí. Na jedné straně jsou prostory mateřské školy a straně druhé prostory knihovny. Ty musí být nejen dobře zařízené, ale také dostatečně velké aby pojmy skupiny návštěvníků pořádaných besed.

3.3 Dětský knihovník a jeho předpoklady pro práci s dětmi

Práce s dětským uživatelem je podstatně jiná, než s ostatními uživateli knihovny. Personál dětské knihovny by měl absolvovat speciální školení a nemělo by mu chybět nadšení pro práci s touto věkovou skupinou. Příručka IFLA [ibid, s. 13] pro dětské knihovní služby v kapitole o lidských zdrojích uvádí, že by knihovník měl disponovat základním porozuměním dětské psychologie, rozvoji čtenářství a přehledem v dětské literatuře .

Krom jeho profesních parametrů by také měl mít určité osobnostní a charakterové vlastnosti jako například silné komunikační schopnosti, týmového ducha, proaktivitu při řešení problémů. Neměl by se bát změn a měl by jim být otevřený. Měl by být schopen porozumět uživateli. Samozřejmostí by také mělo být samovzdělávání včetně osobnostního a profesního rozvoje [ibid, 2003, s. 14].

Nejen kvalitní nabídka služeb pomáhá udržovat stálé a získávat nové mateřské školky ke spolupráci. Proto je důležité udržovat vysoký standard schopných knihovníků pracujících v knihovně, kteří tvoří nezanedbatelnou část struktury knihovny a i na základě jejich dovedností může záležet, zda-li bude MŠ s knihovnou spolupracovat či nikoliv.

3.4 Příklady vhodných akcí pro předškolní věk a MŠ v Městské knihovně Louny v roce 2016

Knihovna v Lounech je příspěvková organizace. Byla zřízena Městem Louny. Výčet jejích aktivit je rozsáhlý. Krom klasických knihovních služeb nabízí knihovna nepřeborné množství akcí, besed a projektů. Pořádá také vzdělávací program Třetí věk¹. Knihovna rozhodně patří k předním městským veřejným knihovnám na území České republiky a mnohé knihovny se jí mohou inspirovat.

Většina akcí² je pořádána bez úplaty, v případě zpoplatnění je cena vždy uvedena u anotace. Délka jedné lekce je cca 60 minut. Objednávání akcí je možné jen po předchozí domluvě následně může dojít k přizpůsobení dle preferencí jednotlivých institucí.

- I. Hrátky se zvířátky – literární a výtvarná výchova. Povídání o zvířatech, mláďatech a místech, kde žijí.
- II. Ferda Mravenec a jeho kamarádi – literární a výtvarná výchova. Seznámení s knihou Ondřeje Sekory. Povídání o hmyzu, prohlížení encyklopedií, četba a hry.
- III. Pejskování – literární výchova. Povídání o psech. Co mají psi a lidé společného.
- IV. Kam s nimi – literární a dramatická výchova. Odpady a jejich třídění, recyklace formou četby a hry.
- V. Jak to nešlo bez bubnu – literární, dramatická a hudební výchova. Představení bubnu jako rytmického nástroje a vyprávění podle příběhu Ilji Hurníka.
- VI. Ten dělá to a ten zas tohle – literární a dramatická výchova. Četba, povídání o řemeslech a povoláních. Dramatizace pohádky O kohoutkovi, slepičce a řemeslnících.

Knihovna staví své besedy pro mateřské školy a celkově pro předškolní děti například na konceptu jedné knihy, kterou doplní tematicky. Například akci s názvem Ferda mravenec a

¹ Program, kde mohou senioři rozvíjet své znalosti a studovat až 12 různých oborů

² Městská knihovna Louny: Co se děje.[online]. Louny: Město Louny [cit. 2016-07-19]. Dostupné z: <http://detske.mkl.cz/co-se-deje>

jeho kamarádi doplním povídáním o hmyzu. Dochází tak k propojení témat slovně, ale i prohlížením encyklopedií o hmyzu, která podpoří vizualizaci tématu.

4 SEZNÁMENÍ S MĚSTSKOU KNIHOVNOU V PRAZE

Městská knihovna v Praze (dále jen MKP) je největší sítí poboček knihoven nejen v Praze, ale i po celé České republice. Její fond čítá přes 2 000 000 dokumentů. V současné době poskytuje své služby na 42 pobočkách na celém území hlavního města Prahy (dále jen hl. m. Praha). Součástí sítě poboček jsou taktéž 2 bibliobusy a minibibliobus OSKAR, který jezdí do hůře dostupných míst a do škol. Síť knihoven Městské knihovny v Praze je krajskou knihovnou pro Kraj Praha a je podřízena zákonu o knihovnách. Jejím zřizovatelem je hlavní město Praha. Jejím současným ředitelem je Tomáš Řehák [Městská knihovna v Praze, 2016].

4.1 Nabízené akce pro mateřské školy a předškolní věk vybranými pobočkami v roce 2016

Z celkového počtu 42 knihoven má 38 poboček dětskou knihovnu. Všechny nabízejí stejné základní služby dle knihovního zákona [knihovní zákon, 2001]. Nejvíce se knihovny odlišují různými druhy oddělení a speciálním fondem (například artotéka na Opatově) a také pořádáním akcí. Pro porovnání s MKP – Prosek uvádím výpis besed Ústřední knihovny na Mariánském náměstí, jako hlavní pobočky MKP a Domu čtení.

Každá z knihoven má svou verzi besedy zaměřené na seznámení s knihovnou. Ostatní pobočky se pak odlišují především besedami s literární tematikou či hravě-výchovnými tématy, které mohou mít kromě prvku zábavy také morální ponaučení např. beseda „Pitva knihy“ Domu čtení.

4.1.1 Ústřední knihovna na Mariánském náměstí

Hlavní pobočka sítě knihoven MKP disponuje největším počtem akcí³ nejen pro děti, ale také dospělé. Besedy se konají v úterý, středu, čtvrtek a v pátek od 10:00 a jejich trvání je cca 45 minut v prostorách knihovny. Po předchozí domluvě je možné si sjednat konkrétní termín konání akce. Vedoucím úseku je Jitka Řeháková [MKP, 2016].

³ Městská knihovna v Praze: Besedy pro školy - mateřské školy. Městská knihovna v Praze [online]. Praha: hlavní město Praha, 2011 [cit. 2016-07-19]. Dostupné z: <https://www.mlp.cz/cz/kontakty/pobočky/ustredni-knihovna-oddeleni-pro-deti-a-mladz/>

- I. Exkurze se skřítky – v knihovně se usadili zlobiví skřítkci, kteří ničí knížky a zlobí tu. Poradí jim děti, co je to knihovna, k čemu slouží a jak se v knihovně a ke knížkám chovat? Hravé seznámení se službami knihovny pro nejmenší čtenáře.
- II. Společenské chování – hravé modelové situace připravené na základě knihy Ivony Březinové Neotesánek.
- III. Čepice – podzimní pohádka a povídání o jezcích, hry, vyrábění z přírodnin.
- IV. Ze zahrádky do zahrádky – Jarní příběh a hry o sluníčku, drobné vyrábění
- V. Medvídek Míša a cesta kolem světa – letní příběh o prázdninách a cestování, malování prstovými barvami.

4.1.2 *Dům čtení*

Jedna z nejmodernějších poboček MKP zaměřená na kulturu čtení, disponující příjemným interiérem a velkým množstvím knižních akcí. Besedy⁴ se konají v úterý a v pátek dopoledne. Délka trvání akce je cca 30 minut. Po předchozí dohodě je možné sjednání konkrétního termínu. Odpovědná osoba je Kateřina Janoušková [MKP, 2016].

- I. Seznámení s knihovnou – první kroky v knihovně. Jak se chovat ke knihám, co v knihovně najdete, jak si co vybrat.
- II. Z pohádky do pohádky – znáte nejznámější pohádky? Budou se hodit. Pomůžeme hloupému Honzovi vysvobodit princeznu ze zakletí. Zábavné divadlo, do kterého se zapojí i děti a také se něčemu přiučí.
- III. Jak spolu hospodařili pejsek s kočičkou – poradíme pejskovi a kočičce, jak udělat dort či vyčistit podlahu. Povídání, hraní a čtení s knihou Josefa Čapka.
- IV. Pitva knihy – zábavnou formou se dozvíte, na co všechno může taková kniha zemřít a jak se k ní chovat tak, aby byla naší přítelkyní co nejdéle.

⁴ Městská knihovna v Praze: Besedy pro školy - mateřské školy. Městská knihovna v Praze [online]. Praha: hlavní město Praha, 2011 [cit. 2016-07-19]. Dostupné z: <https://www.mlp.cz/cz/kontakty/pobocky/dum-cteni-ruska/?knihovna=>

PRAKTICKÁ ČÁST

5 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU MKP – PROSEK A JEJÍCH DISPOZIC PRO UTVOŘENÍ MARKETINGOVÉHO PLÁNU

V této kapitole shrnu obecné informace o MKP – Prosek založené na ústní komunikaci se zaměstnanci knihovny Jitkou Dittrichovou a Ivetou Sládečkovou⁵. Dalším zdrojem informací jsou poznatky praxe, kterou jsem na prosecké pobočce absolvovala a z cílených návštěv pobočky za účelem přípravy podkladů pro tuto bakalářskou práci.

Analýza knihovny, a to nejen její pobočky Prosek, mi pomohla zjistit informace o fungování sítě knihoven MKP, plánování, pořádání a financování akcí v rámci MKP a její prosecké pobočky.

5.1 Pobočka MKP – Prosek

První informace o knihovně na Starém Proseku byla v roce 1920, kdy zde byla založena pobočka Knihovny hlavního města Prahy, jak uvádí práce Zuzany Minaříkové [2007]. Ta zde zůstala až do roku 1940. Později byla vystřídána pojízdnou knihovnou. Pobočka Městské knihovny v Praze na Proseku s číslem 54⁶ vznikla však až v roce 1970 a sídlila v Bohušovické ulici. V roce 1980 se pobočka přestěhovala do ulice Jablonecká. V roce 1992 se pobočka přemístila na svou, již současnou adresu, do ulice Měšická. Jedná se o areál bývalé mateřské školky [Minaříková, 2007].

V roce 2002 byla knihovna zautomatizována a od tohoto roku je součástí knihovní sítě MKP. Pobočka Městské knihovny v Praze na Proseku je pod správou Obvodní knihovny pro Prahu 8, 9 a 14, jejíž vedení sídlí v pobočce Městské knihovny v Praze - Bohnice⁷. Zřizovatelem celé sítě Městských knihoven v Praze a taktéž i pobočky Prosek je hlavní město Praha [MKP, 2016].

Pobočka s číslem 54 s oficiálním pojmenováním Městská knihovna v Praze – Prosek se

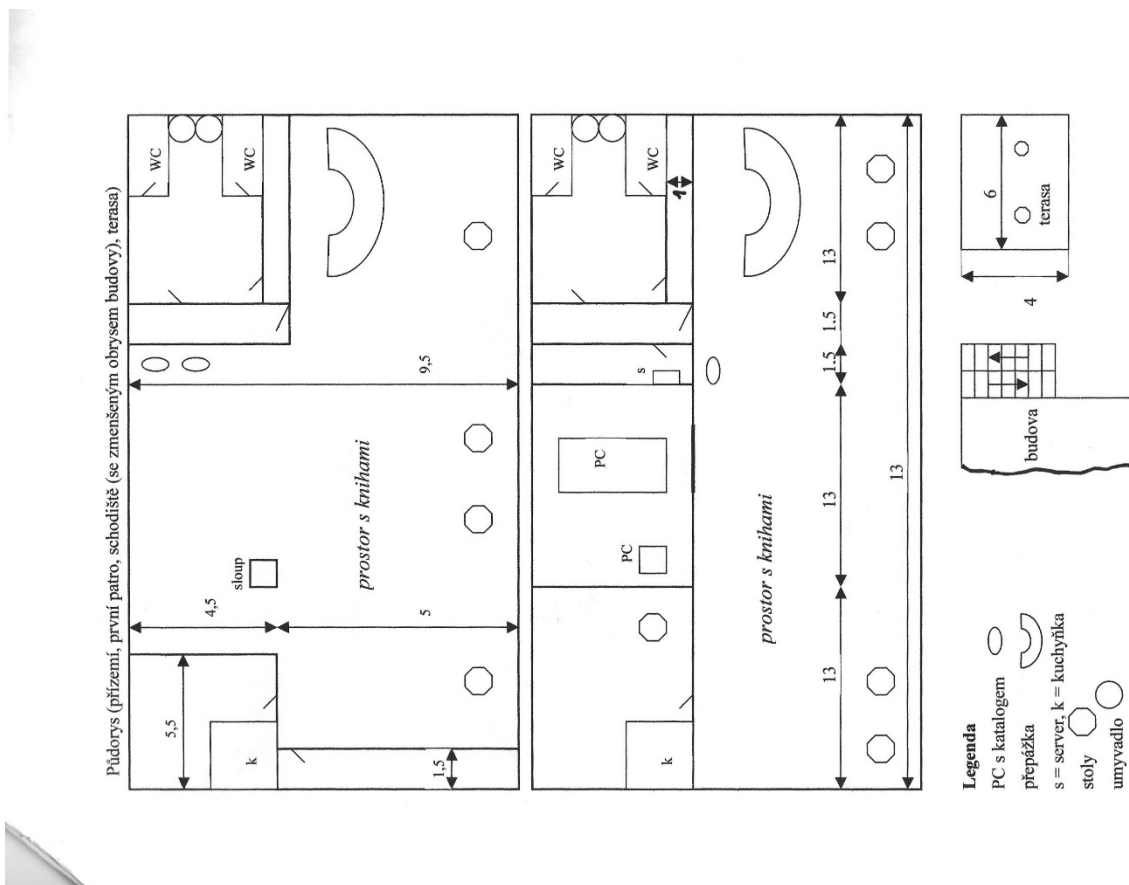
⁵ p. Iveta Sládečková je pseudonym pro pracovníci dětského oddělení, jejíž jméno nemohu na základě výslovné žádosti zveřejnit v žádné části této práce. Zvolené jméno se nezakládá na žádné konkrétní osobě a neobsahuje žádný údaj o jejím pravém jménu. Jelikož je jednou z klíčových osob pro zpracování této práce, nemohla její osobu vynechat. Citovat ji v této práci budu jako (Sládečková, 2016)

⁶ Označení knihovny v rámci sítě poboček MKP

⁷ Přesná adresa: Těšínská 600, Praha 8

nachází na adrese Měšická 3, Praha 9, 19000. Pobočka nedisponuje vlastními internetovými stránkami, všechny potřebné informace jsou k nalezení na souhrnných stránkách Městské knihovny v Praze⁸.

V záložce „pobočky“ můžeme najít i provozovnu na Proseku a dohledat tak důležité informace jako otvírací dobu či například nabízené akce a zobrazit si je v kalendáři. Otvírací doba pro rok 2016 je každý všední den v celkovém počtu 34 hodin týdně. Třikrát týdně je knihovna otevřena až do 19:00. Otvírací doba je stejná pro dospělé i dětské oddělení. Jedná se o jednopatrový objekt v zahradě. Zahrada disponuje pískovištěm, houpačkami a rozlehlou travnatou plochou s lavičkami. Knihovna je rozdělena na dvě části. Její celková rozloha činí 443m², z toho je 290m² volně přístupná plocha pro uživatele. V přízemí sídlí oddělení pro dospělé, ke kterému náleží i přilehlá terasa (4x6m), kterou je možno za příznivého počasí využít [Minaříková, 2007]. V prvním patře sídlí dětské oddělení, herna a počítačová místnost. V obou podlažích je možnost využít malé čítárny se stolky a židlemi. Prostory jsou dobře odděleny regály a skoro celá čelní část je prosklená. Knihovna taktéž disponuje dvěma sklady s knihami a toaletami (oddělené toalety pro personál a uživatele).



Půdorys MKP - Prosek [Minaříková, 2007] 1

⁸ Dostupné z: <http://www.mlp.cz>.

Knihovna používá jednotný knihovnický systém MKP Koniáš. Počet počítačů Online public access catalog (dále jen OPAC⁹) činí 3 ks. Přibližný počet čtenářských míst je 34. Pobočka taktéž disponuje sedmi počítači s veřejným internetem.

5.1.1 Personální zabezpečení

Na základě rozhovoru s Jitkou Dittrichovou mi bylo sděleno, že pobočka MKP na Proseku má celkově pět zaměstnanců, z toho čtyři na plný úvazek a jeden na úvazek poloviční. Před třemi lety došlo k větším personálním změnám a to konkrétně ke změně vedoucího pobočky z důvodu odchodu předchozího do důchodu. Současným vedoucím pobočky je Vladimír Liška, který proseckou pobočku řídí. Jeho zástupcem je Kamila Ondráčková. Oba pracují na plný úvazek. Dalšími pracovníky jsou Iveta Sládečková, která spravuje dětské oddělení a je zaměstnaná na plný úvazek. Její kolegyní na dětském oddělení je Eva Honcová, taktéž na plný úvazek. Tým doplňuje částečným úvazkem Jitka Dittrichová.

Každý zaměstnanec pracuje v běžném provozu, který zahrnuje základní knihovnické úkony. Ty vykonávají všichni a to včetně vedoucího pobočky. Jak vyplynulo z rozhovoru s paní Dittrichovou, mezi tyto činnosti spadají výpůjčky a vracení knih, práce na pokladně (platba za registrace, platba za překročení výpůjční lhůty a rezervace), ukládání a třídění knih, jejich drobné opravy a kontrola, registrace nových čtenářů, předávání základních informací uživatelům – jak o pobočce, fondu, práci s katalogem, tak o celé síti MKP a jejich webových stránkách, rezervace knih a odchyt zadaných rezervací. Někteří zaměstnanci jako například Paní Sládečková mají v popisu práce i jiné, než čistě provozní úkony [Dittrichová, 2016].

Všechny informace o zaměstnancích pobočky MKP – Prosek jsem získala na základě rozhovoru s Jitkou Dittrichovou.

Vladimír Liška

Vladimír Liška zajišťuje provoz pobočky po personální stránce. Řeší požadavky uvnitř organizace, stejně tak jako zástupce pobočky, směrem vně knihovny. Má pravomoc řešit nestandardní situace vycházející jak z práce s uživateli, tak se zaměstnanci. Zná veškeré vnitřní předpisy a využívá je při práci na pobočce. Jako všichni ostatní zaměstnanci pobočky pracuje i v běžném knihovnickém provozu. Primárně působí v oddělení pro dospělé.

⁹ On-line veřejně přístupný knihovní katalog

Má ukončené vysokoškolské vzdělání se zaměřením na bohemistiku. V knihovně působí již třetím rokem a nahradil na této pozici Helenu Zajícovou, která právě před třemi lety odešla do důchodu.

Kamila Ondráčková

Kamila Ondráčková je zástupcem vedoucího pobočky, má prakticky stejné pravomoce jako vedoucí, avšak používá je pouze ve chvíli nepřítomnosti pana Lišky. Složitější problémy či rozhodnutí však řeší až po návratu vedoucího či kontaktuje obvodní knihovnu či vedení MKP.

Jitka Dittrichová

Jitka Dittrichová je také dlouholetým zaměstnancem MKP. Z počátku pracovala v pobočce na Černém mostě, ze kterého přešla na pobočku na Proseku. Nějakou dobu pracovala i v ústřední knihovně v IT oddělení.

Jitka Dittrichová má ukončené vysokoškolské vzdělání s inženýrským titulem. V knihovně působí již 14. let. Primárně vypomáhá na oddělení pro dospělé. Vzhledem k částečnému úvazku vykrývá nejvytíženější dny provozu. V předchozích letech také vedla lekce počítačové gramotnosti pro seniory.

Dalšími pracovníky knihovny jsou **Iveta Sládečková** a **Eva Neudörfllová/Honcová**. Evě Honcové a Ivetě Sládečkové se budu detailněji věnovat v kapitole 6.2.3., v kapitole o dětském oddělení pobočky Městské knihovny v Praze – Prosek. U paní Sládečkové zmíním jen pracovní náplň a nebudu uvádět žádné konkrétní informace o její osobě.

5.1.2 Uživatelé MKP – Prosek obecné statistiky o obyvatelích Prahy 9

Pobočka Městské knihovny v Praze – Prosek se nachází na území hlavního města Prahy, jedná se konkrétně o městskou část Praha 9, pod kterou spadá nejen Prosek, ale také Vysočany, část Libně, Střížkov, Hrdlořezy, Hloubětín a malá část Malešic. Celkový počet obyvatel Prahy 9 činil dle Českého statistického úřadu (dále jen ČSÚ) v roce 2015 56 291 [ČSÚ, 2011] lidí. Konkrétně na Proseku 17 448 – dle statistiky z roku [ČSÚ, 2014]. Statistický úřad v roce 2015 taktéž uvedl, že mužů se na Praze 9 nachází o 1000 více než žen. Žen se tedy na tomto území nacházelo 27 108 a mužů 28 494 [ČSÚ, 2011]. Nejpočetnější je skupina od 15 do 64 let, která čítá 36 765 [ČSÚ, 2015] lidí. I z celkové statistiky Prahy západ vychází, že tato skupina je

nejpočetnější. Za Prahu západ je to 88 366 [ibid] lidí z celkového počtu 134 351 [ČSÚ, 2014]. Pokud mluvíme o obyvatelstvu, musíme taktéž vzít v potaz počty cizinců na tomto území. V roce 2015 se dle ČSÚ se na území Prahy-západ nacházelo 10 282 [ČSÚ, 2004-2015] cizinců. 6 155 [ibid] jich pocházelo ze zemí mimo EU (nejčastěji Ukrajina) a 4 127 [ibid] ze zemí EU (nejčastěji Slovensko)

Městská knihovna v Praze – Prosek má na své pobočce denně okolo 150 aktivních uživatelů¹⁰ [Dittrichová, 2016]. Do této statistiky nejsou zahrnuti ostatní návštěvníci (uživatelé internetu atd...). Knihovna nedisponuje počítadlem vstupů, přesné statistiky návštěvníků tedy nejsou dostupné. Měsíčně je přibližný počet aktivních uživatelů 4500 na obou odděleních a ročně necelých 55 000 [Dittrichová, 2016].

Na základě poznatků Ivety Sládečkové a Jitky Dittrichové nejčastěji knihovnu navštěvují důchodci a studenti. Z menšin nejčastěji Slováci – studenti a lidé v produktivním věku, Romové, kteří využívají internet na PC pro uživatele a ruský mluvící menšina – většinou se jedná o ženy na mateřské. Denní příbytek nových uživatelů je okolo tří lidí. Do knihovny taktéž dochází cca sedm pravidelných uživatelů se specifickými potřebami [Dittrichová, 2016].

5.1.3 Poskytované služby

Pobočka Městské knihovny v Praze – Prosek nabízí standartní knihovnické služby stanovené zákonem ze dne 29. června 2001 č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb [knihovní zákon, 2001]. V rámci knihovního zákona pořádá taktéž akce pro děti předškolního věku, studenty prvního i druhého stupně ZŠ, besedy a akce pro ostatní věkové skupiny. Tyto akce nemají přesně stanovený termín konání.

V roce 2015 proběhly na pobočce tři semináře, které měli na rozdíl od besed pro MŠ, ZŠ a družiny přesně stanovený termín. Všechny tři akce byly zpoplatněny. Byly k nim vyrobeny propagační letáčky a jejich konání bylo zveřejněno na webových stránkách MKP v sekci „akce“. Jednalo se o přednášku o využívání paměti, seminář o Asii a naučný seminář o netopýrech s živým jedincem tohoto druhu. V roce 2016 zatím neproběhla žádná akce tohoto rázu [Dittrichová, 2016].

¹⁰ Aktivní uživatelé jsou ti, co na pobočce provedou nějakou aktivitu, ke které je potřeba pracovat s jejich osobním účtem, tedy otevřít jejich čtenářské konto.

Besedy knihovna pořádá také pro mateřské školy, školní družiny a oba stupně základní školy. Pravidelné akce bez předchozího ohlášení či objednávky zaměřené na tuto věkovou kategorii bohužel pořádány nejsou. Pro první stupeň ZŠ jsou nabízeny jak akce určené pro seznámení s knihovnou, tak besedy populárně naučného rázu. Pro druhý stupeň základní školy jsou akce již více edukativního rázu, ale jsou také poskytovány besedy na seznámení se službami knihovny [Sládečková, 2016]. Rešeršní ani referenční služby se dle informací poskytnutých Jitkou Dittrichovou na pobočce neprovádí. Tyto služby je možné využít na hlavní pobočce na Mariánském náměstí.

5.1.4 *Struktura knihovního fondu*

Vzhledem ke zavedení tĕkavého fondu¹¹ [Římanová, 2016] nelze určit přesný počet svazků na pobočce. Celkový fond před zavedením tĕkavého fondu činil okolo 40 000, na dětském oddělení se jednalo o cca 10 000 registrovaných svazků [Dittrichová, 2016].

Pobočka na Proseku od začátku roku 2016 neodebírá žádný denní tisk. Obdrží pouze dvakrát ročně výtisk Učitelských novin se seznamem středních a vysokých škol [ibid]. V oddělení pro dospělé jsou k nalezení beletrické svazky v českém jazyce, cizojazyčné či dvojjazyčné. Velké zastoupení má zde kategorie sci-fi a fantasy, čtení pro ženy, dále je zde sekce knižních novinek. Krom beletrie knihovna nabízí cestopisy, cestovní průvodce a mapy, naučnou literaturu a periodika. K vypůjčení jsou i různé slovníky a komiksy. Denní obrat vypůjček činí něco málo okolo 870 svazků na celé pobočce, z toho v dětském oddělení 230 svazků [ibid].

Krom klasického knižního a periodického fondu je součástí knihovny také fonotéka – tedy fond CD jednotek, které jsou dostupné i v absenční vypůjčce. Jejich vypůjční doba je stejná jako u knih a ostatních položek.

5.2 Rozbor dětského oddělení MKP Prosek v návaznosti na doporučení organizace IFLA pro poskytování dětských knihovnických služeb

V této kapitole přiblížím dětské oddělení MKP – Prosek. Získané informace o složení fondu, personálním zabezpečení, družích nabízených besed, prostorovém a interiérovém zařízení budu posuzovat na základě příručky organizace IFLA o poskytování dětských

¹¹ Možnost vrcení fondu knihovny po celé síti MKP, nezávisle na místě vypůjčky.

předškolních služeb. Toto hodnocení použiji při stanovování teoretických hypotéz při tvorbě případové studie. Dále nastíním samotný proces spolupráce při pořádání besed pro děti mezi MKP – Prosek a MŠ Novoborská a uvedu soupis těchto besed pro rok 2016.

V předposlední části této kapitoly vysvětlím pojem „roční plán“ a přiblížím tematiku financování pořádaných besed na příkladu této knihovny. V závěru se zaměřím na metody oslovování a proces komunikace s MŠ, propagaci pořádaných akcí v MKP a její pobočce Prosek.

5.2.1 Struktura knihovní fondu

V dětském oddělení knihovny můžeme najít kromě klasické beletrie (pohádky a povídky) také dětské časopisy, leporela, říkanky, obrázkové knihy, skládací knihy, komiksy či 3D knihy. V tomto oddělení se také nachází sekce pro výpůjčku CD jednotek (fonotéka) jak pro děti, tak pro dospělé. Fond na tomto oddělení je rozdělen dle věkových kategorií. 1. kategorie je pro děti do 6 let věku, 2. kategorie je pro děti do 10 let a poslední 3. kategorie je pro děti nad 10 let [Sládečková, 201].

Struktura fondu je odpovídající pro vhodnou práci s dětským čtenářem, obsahuje všechny žánry vhodné pro předškolní věk. Fond však nemusím být vždy dostupný v plném rozsahu vzhledem k těkavému fondu. Je tedy dobré si předem ověřit, zda-li se publikace na pobočce nachází či nikoliv a případně provést rezervaci. MŠ Novoborská jako jedna z mála dochází do knihovny pro osobní objednávku besedy [Sládečková, 2016]. U ostatních MŠ se tedy nevyskytuje moc příležitostí pro využití ostatních služeb knihovny. Výsledkem může být opomíjení výpůjčních a ostatních přidružených služeb ze strany MŠ.

5.2.2 Obecné informace o pořádání akcí pro děti a jejich nabídka pro předškolní věk a mateřské školy v roce 2016

Besedy pro MŠ jsou stejně jako pro ZŠ a jsou obvykle v rozsahu 45 minut. Jak již bylo zmíněno výše v kapitole o personálním zajištění, hlavními organizátorkami a tvůrci dětských akcí jsou v pobočce Městské knihovny v Praze – Prosek Iveta Sládečková a Eva Honcová. Každá z nich má své besedy, jejichž koncept nejen sama vymyslela, ale také je sama pořádá. Všechny níže zmíněné akce jsou nabízené mateřským školám, které si předem zažádaly o jejich pořádání.

Při objednávce besedy či akce je možné stanovit si hodinu konání a případně je možno

zadat požadavek na vlastní téma. V případě besedy uvedené ve výpisu akcí na stránkách MKP je nejkratší objednávací doba týden. V případě, že si instituce zadá vlastní téma, je potřebný prodloužený čas na přípravu. Konání je pak možné do cca dvou až tří týdnů [ibid]. Akce jsou tvořené Evou Honcovou a Ivetou Sládečkovou s koordinátory besed v ústřední knihovně na Mariánském náměstí na základě předkládaného ročního plánu. V období tvorby tohoto plánu je také možné měnit obsah pořádaných besed a akcí. Více informací o tomto plánu můžete nalézt v kapitole 6.2.5. – Roční plán akcí a financování.

Akce jsou pořádané pouze v prostorách knihovny. Průměrně se v prosecké pobočce uspořádají jedna až dvě besedy pro mateřské školy měsíčně. Nejčastěji jsou besedy navštěvované v březnu. Naopak měsíci útlumu jsou září a leden [ibid].

Výpis akcí určených pro předškolní věk a MŠ pro rok 2016¹²

- I. Poprvé v knihovně (Iveta Sládečková) - seznámení s knihovnou, knihovní síť, knihovna a knihkupectví
- II. Ladův plakát Braňte knihu - jak se stát čtenářem, malá exkurze, čas: 30 minut
- III. Seznámení s knihovnou (Eva Honcová)
- IV. Vyprávění o opičce Rozárce, která se vydala vrátit do knihovny ztracenou knihu - zacházení s knihou, srovnání knihovny soukromé a veřejné, jak knihovna funguje, čas: 45 minut
- V. František Hrubín – Dětem (Eva Honcová) - ukázky z knížky, jaký je rozdíl mezi prozaickou a veršovanou pohádkou, ukázka pohádky, která se dá i zazpívat, čas: 45 minut
- VI. Jaro (Iveta Sládečková) - povídání o jaru a čtení o něm v knihách pro děti, jaro v přírodě i v příbězích, čas: 30 minut
- VII. Pohádky a pohádkové bytosti (Iveta Sládečková) - nejdříve nám je předčítají rodiče, pak si je čteme sami a nakonec je předčítáme svým dětem. A celý život se k nim vracíme. Víte, o kterém žánru je řeč? Pomocí otázek se dobereme hlavních znaků pohádek. Připomeneme si známé autory, ilustrátory a tituly dětské literatury. Pohádky evropských národů. Čas: 30 minut (MKP – Prosek, 2016)

Jak si můžeme povšimnout, stejně jako besedy pořádané Ústřední knihovnou na Mariánském náměstí a Domem čtení má i prosecká pobočka své období akcí věnovaných

¹² Výpis nabízených besed na objednání nejen pro mateřské školy je dostupný z: Městská knihovna v Praze: Pobočky - Prosek. Městská knihovna v Praze [online]. Praha: hlavní město Praha, 2011 [cit. 2016-07-19]. Dostupné z: <https://www.mlp.cz/cz/kontakty/pobocky/prosek/?knihovna>

seznámení s knihovnou. Tyto akce tvoří více jak padesát procent z nabídky knihovny. Besedy jsou více naučné než kreativní oproti Ústřední pobočce na Mariánském náměstí, která pořádá mnoho besed, jejichž náplní je hraní scének, malování a tvoření v kontextu vybraného tématu.

Nabízené časy pořádaných akcí jsou velmi flexibilní, z velké části záleží na mateřské škole, jakou hodinu a datum si stanoví. Samozřejmě s ohledem na časový úsek, který je nutný na přípravu besedy před jejím uskutečněním. Nevýhodami mohou být nedostatek besed zaměřených na kreativní činnosti v nabídce knihovny a možnost účasti na besedách pouze v pobočce knihovny, ale vzhledem k možnosti upravit si téma a průběh besedy je tento nedostatek spíše nepodstatný. Pořádání besed pouze v prostorách knihovny je již zásadnější problém. Může ovlivňovat frekvenci využitých akcí či besed školkami. Nutnost přesunu, vyhrazení delšího časového úseku a vzdálenost mohou hrát velkou roli pro nevyužití služeb knihovny.

5.2.3 Prostorové dispozice a vybavení

Dětské oddělení je přístupné pouze po schodech, výtah není k dispozici. Přístup tedy není bezbariérový. Je zde dlouhá chodba jako v přízemí a prostory WC. Informační nástěnka umístěná v této chodbě je primárně orientovaná na dětského čtenáře. Krom knihovního fondu se zde nachází i sedm počítačů pro veřejnost, které jsou umístěné v místnosti přilehlé k hlavním prostorám oddělení s výpůjčním pultem, regálem a hracími prostory. Stůl s PC jednotkami je umístěn uprostřed této přilehlé místnosti a má z každé strany tři místa k sezení. Poslední sedmý počítač je umístěn odděleně od ostatních.

Místnost s počítači je sice oddělena zdí, ale je zde otevřený průchod. Regály v prostoru místnosti jsou přizpůsobené dětskému čtenáři, mají tedy nižší výšku a jsou jen tří až čtyřpoličkové. Vyšší regály s pěti až šesti poličkami jsou umístěné u stěn. Jsou tu také pojízdné regály a regály s časopisy. Interiér je vybaven dětskými dekoracemi, na zemi je koberec s ulicemi, na kterém si lze hrát, stejně tak nábytek je dětský. Stolky pro děti jsou zde čtyři, dva u výpůjčního pultu a dva mezi regály. Stoly mají také sníženou velikost.

Jediným velkým nedostatkem se zdá být, že knihovna není bezbariérová. Jelikož je pobočka umístěna v prvním patře, je hůře dostupná. Prostory jsou dostatečně velké. Jejich prostory jsou odděleny od dospělého oddělení a vybavení také splňuje doporučení organizace IFLA.

5.2.4 *Personál dětského oddělení*

Iveta Sládečková

Iveta Sládečková pracuje v běžném knihovnickém provozu tj. práce se čtenářem zejména dětským, práce s knihovním fondem, poskytování informací jak v rozsahu knižního fondu, tak obecného charakteru (internet). Pořádá akce (besedy) pro dětské čtenáře z mateřských školek, základních škol, školních družin a středních škol. Eviduje uživatele internetu a poskytuje pro ně tiskové výstupy. Komunikace s mateřskými školami, družinami a základními školami většinou probíhá právě s paní Sládečkovou [Dittrichová, 2016].

Z důvodu výslovné žádosti neuvádím žádná osobní data a informace.

Eva Neudörfllová/Honcová

Eva Honcová je v současnosti profesně nejstarším zaměstnancem pobočky. Momentálně působí v knihovně již 23 let. Má ukončené středoškolské vzdělání. Pracuje v dětském oddělení a podílí se na tvorbě a provedení programů pro děti a mládež [ibid].

Obě pořadatelky akcí jsou zkušené a mají dlouholetou praxi s pořádáním besed nejen pro předškolní věk. Jak vyplynulo z rozhovoru s Janou Rodovou, mateřská škola Novoborská je s jejich službami spokojená a to jak po obsahové stránce, tak právě po stránce personální.

Jejich přístup k tvorbě besed a jejich pořádání je profesionální. Vždy se snaží přizpůsobit konkrétní skupině, která se akce účastní. I v běžné knihovnické praxi vykazují většinu doporučených charakterových i profesních vlastností, které jsou zmíněny v příručce IFLA pro dětské knihovní služby.

5.2.5 *Roční plán akcí a financování besed*

Pobočka MKP – Prosek jako každá jiná pobočka této sítě musí jednou ročně předkládat roční plán pořádaných akcí, který následně prochází schvalovacím řízením metodiků v ústředí. Plán se schvaluje jak z hlediska počtu akcí, obsahu, tak z finančního hlediska. Tento plán musí obsahovat předem stanovený počet akcí.

Každá pobočka MKP může mít nastavený jiný limit pořádaných besed ročně. Závisí vždy na velikosti, počtu uživatelů a lokalitě. Pro pobočku na proseku je to okolo 40 akcí ročně

[Dittrichová, 2016]. Existují rozpočty, které pobočka musí při tvorbě tohoto plánu dodržovat [Sládečková, 2016]. Každý měsíc se taktéž vyplňuje hlášení o kulturně-výchovné činnosti, kde se uvádí počet provedených besed a akcí. Tento stav by měl sedět s předloženým ročním plánem. [ibid].

Pořadat akce mimo předložený roční plán je podle Ivety Sládečkové možné, ale je nutné nechat si program i rozpočet schválit metodiky. U akcí pořádaných pracovníky knihovny je šance na schválení vysoká, jelikož jsou u ní minimální náklady, vzhledem k tomu, že akce probíhá v prostorách knihovny a v pracovní době zaměstnance, který akci pořádá [ibid].

5.2.6 *Metody oslovování a komunikace s MŠ, propagace pořádaných akcí v MKP a její pobočce Prosek*

Z informací poskytnutých Ivetou Sládečkovou k navazování spolupráce mezi Mateřskými školami a knihovnou na Proseku dochází ve většině případu ze strany MŠ. Ty si samy stanovují požadavky (čas a datum konání) a vybírají požadovanou besedu. Iveta Sládečková, která přijímá požadavky na pořádání akcí, pak případně upravuje obsahovou stránku pořádané akce, schvaluje čas a datum uskutečnění. Komunikace bývá ve většině případů telefonická.

Na základě osobního sdělení Jitky Dittrichové jsem zjistila, že jelikož prosecká pobočka spadá pod správu Městské knihovny v Praze, podřizuje se i její marketingové strategii při prezentování pořádaných akcí nejen pro mateřské školy, ale i ostatní skupiny uživatelů. Využívá tedy nástrojů poskytovaných MKP. Tím jsou především webové stránky¹³ a jejich sekce „akce“ v horní liště, kde jsou zveřejňovány plánované akce. Z uživatelského hlediska je příjemná nabídka dvou možných zobrazení. Buď výpisu akcí či zobrazení v kalendáři. Dále používá sociální sítě jako Facebook, Twitter, Instagram a Google + a má taktéž svůj kanál na Youtube. Tyto média však neumožňují propagaci všech pořádaných akcí.

Jak v oddělení pro dospělé, tak v dětském oddělení se nachází nástěnka, kde jsou zveřejňovány novinky jak z knihovny, tak informace o pořádaných akcích. Krom internetové propagace nabízí MKP také letáčky s programem na aktuální měsíc. Na akce předem plánované, které většinou vede externista, vytváří metodici MKP propagační letáčky. Ty se pak distribují do poboček [Dittrichová, 2016].

¹³ Dostupné z: <https://www.mlp.cz/cz>

Jediná samostatná propagační činnost spočívá v rozesílání e-mailu školám na území Prahy 9 obsahující seznam nabízených akcí pro MŠ. Tento informativní e-mail se rozesílá každé září a slouží jako závazná nabídka akcí po celý rok až do srpna dalšího roku [Sládečková, 2016].

Možné nedostatky mohou spočívat v malé míře proaktivity, tedy započítí komunikace a oslovování školek ze strany knihovny. Jak vyplynulo z rozhovoru s paní Sládečkovou, před automatizací bylo běžné obvolávat mateřské školy v okolí a pravidelně jim nabízet svůj program. S automatizací se přešlo na zaslání nabídek pomocí e-mailu jednou ročně a to vždy v září. Od telefonního oslovování se tedy po automatizaci upustilo.

6 MATEŘSKÁ ŠKOLA NOVOBORSKÁ

Mateřská škola využívající služeb MKP – Prosek s názvem Novoborská (podle ulice ve které se nachází) byla prvně otevřena v roce 1971. Od roku 1996 je školka součástí sítě škol podporující zdraví dle Kurikula podpory zdraví. Tento projekt s názvem „Škola podporující zdraví¹⁴“ je garantován Státním zdravotním ústavem [MŠ Novoborská, 2016].

MŠ je velmi dobře dostupná MHD. Jedná se o zastávku Českolipská či metro linky C Prosek. Školka není přímo na hlavní ulici, nachází se tedy v klidnější lokalitě. Její budova se skládá ze čtyř pavilonů. Tři pavilony jsou určeny dětem a čtvrtý slouží jako kancelářské prostory pro vedení školky. Školka je obklopena zahradou se vzrostlými stromy, která je nově vybavena moderními herními prvky (domečkem, lávkou, houpačkami, klouzačkou, ...).

Interiér školky je moderní, třídy jsou útulně koncipovány a samozřejmě je široká nabídka hraček a dalších pomůcek. Ve dvou třídách jsou umístěna počítačová centra Kid Smart¹⁵, které školka dostala od firmy International Business Machines Corporation (dále jen IBM¹⁶) [MŠ Novoborská, 2016].

Zřizovatelem MŠ Novoborská je Městská část Praha 9 (dále jen MČ Praha 9).

6.1 Personální a pedagogické zabezpečení

Administrativní pracovníci

Ředitelka školy: Vilimovská Jitka

Zástupkyně ředitelky: Čunková Kateřina

Školníci: Ing. Treml Karel, Jelínková Lenka

Pomocnice: Štochlová Eva, Ehespannerová Petra, Mikšovská Jitka

Asistent pedagoga: Ehespannerová Petra

¹⁴ Program sdružující školy, které spojuje filozofie, že zdraví jedince nevyhází pouze z nepřítomnosti nemocí. Zdraví je spojením rovnováhy mezi biologickou úrovní, psychickou, sociální, duchovní i environmentální tzv. holistické pojetí. Podle této filozofie se v institucích upravuje kurikulum i ostatní aktivity. Dostupné z: <http://www.szu.cz/program-skola-podporujici-zdravi>

¹⁵ Projekt MŠMT ČR zrealizovaný díky sponzorské akci IBM. PC jednotky se speciálním software pro stimulaci logického myšlení u předškolních dětí.

¹⁶ Světová společnost zabývající se výrobou a prodejem počítačového softwaru a hardwaru.

Učitelé

1. třída – JEŽCI: Halová Zuzana, Mgr. Pokorná Markéta
2. třída – SLUNÍČKA: Králová Renáta, Vilimovská Jitka
3. třída – SOVIČKY: Kletečková Štěpánka, Mgr. Rodová Jana
4. třída – JEŠTĚRKY: Burdová Irena, Šmídová Hana
5. třída – BERUŠKY: Švarcová Miluše, Čunková Kateřina

Na případové studii jsem spolupracovala s paní Mgr. Janou Rodovou, která momentálně v zařízení pracuje čtvrtým rokem. Při analýze MŠ jsem zjistila, že ředitelka Jitka Vilimovská je také učitelkou ve druhé třídě – Sluníčka a její zástupkyně Hana Šmídová je taktéž učitelkou, avšak ve třídě čtvrté – Ještěrky.

6.2 Spolupráce mezi MŠ Novoborská a MKP – Prosek z pohledu MŠ

V této podkapitole se zaměřím na zmapování probíhající spolupráce mateřské školy Novoborská s Městskou knihovnou v Praze – Prosek, jejího vzniku, druhů využívaných besed, akcí a jejich četnosti. Analýza mi pomohla sestavit vhodné hypotézy pro případovou studii (viz. kapitola 7.) a také mě vedla k sestavení otázek pro paní Rodovou.

6.2.1 *Vznik spolupráce*

Spolupráce vznikla z iniciativy knihovny, která ještě před automatizací v roce 2002 pravidelně telefonicky kontaktovala MŠ v okolí a nabízela jim své služby [Sládečková¹⁷, 2016]. Spolupráce probíhá průběžně a to i v současném roce. MŠ si besedy v knihovně objednáva nikoliv telefonicky, ale osobně. Dle slov paní Rodové se učitelka v rámci procházky [Sládečková, 2016] i s dětmi zastaví v knihovně a sjedná si termín pořádání besedy [Rodová, 2016]. Ta pak většinou proběhne do jedno či dvou týdnů [Sládečková, 2016].

¹⁷ V případech, kdy mi paní Rodová nemohla podat přesné informace, jsem se obrátila na paní Sládečkovou. V těchto případech tedy uvádím odkaz na její osobní sdělení. Tuto skutečnost dokládám položenou otázkou a její odpovědí v **PŘÍLOZE Č. 1, otázka č. 1.**

6.2.2 Druhy navštěvovaných besed mateřskou školou Novoborská v MKP – Prosek a počty návštěvníků jednotlivých akcí

Největší zájem o besedy z nabídky knihovny je o „Poprvé v knihovně“ nebo „Seznámení s knihovnou“ [Sládečková¹⁸, 2016]. V některých případech si MŠ Novoborská akce upravuje dle ročních období – besedy jsou pak tematicky zaměřené na jednotlivá roční období [Rodová, 2016].

Na základě komunikace s Janou Rodovou mi bylo sděleno, že plány pro každou třídu jsou individuální, proto také třídy navštěvují knihovnu samostatně – tedy vždy jedna třída, která má celkem 26 dětí.

6.2.3 Frekvence spolupráce a preferované hodiny konání

Mateřská Škola Novoborská dochází do knihovny průměrně čtrnáctkrát až šestnáctkrát ročně [Sládečková, 2016]. Školka sdružuje pět tříd, každá z nich většinou do knihovny přijde dvakrát ročně. Nejprve se volí besedy zaměřené na seznámení s knihovnou a dále se vybírá ze seznamu poskytovaných akcí. Vždy záleží na dané skupině, která bude besedu absolvovat a na věku žáků [Rodová, 2016]. Dle paní Sládečkové si mateřská škola objednává pouze dopolední termíny, s odpoledními se zatím v jejich případě neseťkala.

¹⁸ Část tvrzení jsem převzala z rozhovoru s Janou Rodovou (**PŘÍLOHA Č. 1, otázka č. 6**), doplněna na základě rozhovoru s paní Sládečkovou.

7 PŘÍPADOVÁ STUDIE SPOLUPRÁCE DĚTSKÉHO ODDĚLENÍ MĚSTSKÉ KNIHOVNY V PRAZE – PROSEK A MATEŘSKÉ ŠKOLY NOVOBORSKÁ SE ZAMĚŘENÍM NA PRŮZKUM POTŘEB ŠKOLNÍHO ZAŘÍZENÍ PRO VYTVOŘENÍ NÁVRHU MARKETINGOVÉ KAMPANĚ

V této kapitole přiblížím průběh případové studie zaměřené na spolupráci mezi MKP - Prosek a mateřskou školou Novoborská. Navázání komunikace s institucí proběhlo až na třetí pokus. Prvně jsem zaslala žádost o spolupráci e-mailem uvedeným na stránkách MŠ¹⁹. Po týdnu čekání na odpověď jsem se rozhodla o žádost telefonickou.

První telefonický pokus skončil neúspěchem, jelikož ve školce nebyl nikdo z vedoucích pracovníků a paní hospodářka nevěděla, na kterou učitelku mě přesměrovat. O týden později jsem zkusila zavolat přímo do jedné z tříd, konkrétně do třídy SOVIČKY a telefonicky jsem se s právě přítomnou Janou Rodovou dohodla na spolupráci. Ještě týž den jsem jí zaslala první část otázek. Komunikace z časových důvodů probíhala e-mailem. Soupis otázek je k nalezení v **PŘÍLOZE Č. 1**.

7.1 Předmět a cíle výzkumu

Nejprve jsem shromáždila všechny potřebné informace o MKP Prosek, hlavně o jeho dětském oddělení a podrobila je srovnání s obsahem příručky IFLA . Na základě zhodnocení stavu jsem stanovila 5 hypotéz, které jsem se následným pokládáním otázek pracovníci MŠ Janou Rodovou snažila potvrdit či vyvrátit.

Primárním cílem bylo zjistit potřeby MŠ, jejich spokojenost s poskytovanými službami, ale také jejich názor na současný stav ohledně poskytovaných služeb MKP – Prosek. Tyto informace jsem pak použila jako podpůrná data při tvorbě návrhu marketingové kampaně pro pobočku MKP – Prosek.

¹⁹ MŠ Novoborská: Kontakty [online]. Praha: MŠ Novoborská [cit. 2016-07-19]. Dostupné z: <http://www.msNovoborska.cz/kontakty.htm>

7.2 Metodika

Případovou studii jsem tvořila pomocí metodik J. Heinla a jeho publikace Úvod do kvalitativního výzkumu [Heinl, 1997]. Dle autora jsem svou studii zařadila typologicky jako studium organizací a institucí. Výzkum kvalitativního rázu nepodléhá generalizování. Mluvíme v tomto případě o detailní studii jednotlivých institucí, osob nebo menších podniků. Nepoužíváme tedy při jeho zpracování plošných metod dotazování. [ibid, s. 243].

V rámci kvalitativní metody výzkumu se nejedná o matematické postupy, nýbrž o analýzu informací získané především na základě rozhovoru, osobní komunikace nebo telefonicky či skrze jiné médium. V mém případě také hrálo důležitou roli samostudium obou institucí, získávání interních informací od zaměstnanců, analýza těchto informací a jejich zpracování pro následnou práci s dotazovanou Janou Rodovou. Při analýze jednotlivce, skupiny či instituce se může jednat o informace poskytnuté osobou, monografií či dalšími relevantními zdroji [ibid, s 243].

Studium jedné organizace jsem si vybrala z důvodu malého počtu subjektů, které bych mohla v rámci kvantitativní metody oslovit. Jak podrobněji uvádím v kapitole **8.2. Cílová skupina**, na území Prahy 9 se nachází pouze deset veřejných a osm soukromých mateřských škol. Nemluvě o návratnosti dat. Krom nedostatečného počtu vhodných respondentů pro mě bylo zajímavější analyzovat konkrétní spolupráci a demonstrovat její proces.

7.3 Stanovení teoretických hypotéz

Hypotéza číslo 1 – spokojenost s pořádáním akcí, obsahovou stránkou a nabízenými časy

Obsahová stránka pořádaných akcí je dostačující a zaměstnanci jsou dobrými organizátory akcí. MŠ je spokojená s průběhem besed. Nabízené časy konání akcí jsou taktéž vyhovující.

Hypotéza číslo 2 – konání akcí mimo prostory pobočky

Absence dochůzky knihovníka do MŠ ovlivňuje frekvenci a četnost využívání poskytovaných akcí MKP – Prosek.

Hypotéza číslo 3 – nejčastěji využívaný druh akce

Nejčastějším typem využívané akce je úvod do knihovny.

Hypotéza číslo 4 – e-mailová nabídka

Školka na základě e-mailové nabídky rozesílané vždy okolo poloviny září vybírá akce v průběhu roku. Tento způsob oslovení je pro ně atraktivní.

Hypotéza číslo 5 – využívání knihovnických služeb

Mateřská škola nevyužívá ostatních knihovnických služeb, kterým může být například výpůjčka, veřejný internet a rezervace.

7.4 Dotazovací šetření a metoda získávání dat

Pro tento výzkum jsem po domluvě s paní Rodovou zvolila e-mailovou komunikaci a to hlavně z časových důvodů. Nedostatkem naší komunikace bych mohla označit poměrně limitovanou možnost projevu (chyběla mimika, intonace, gestikulace na straně dotazujícího i dotazovaného) a mohlo tak dojít ke špatné interpretaci otázky nebo její odpovědi. Na druhé straně velkou výhodou e-mailového dotazování bylo snadné a rychlé získávání informací, které se nemuselo vázat na osobní schůzku. Já či paní Rodová jsme tak mohli pokračovat v komunikaci v námi zvolenou dobu. Soupis otázek a odpovědí naleznete v **PŘÍLOZE Č. 1**. V následující kapitole 8.5. se však seznámíte s těmi, které byly relevantní pro potvrzení či vyvrácení předem stanovených hypotéz.

7.5 Vyhodnocení stanovených hypotéz

Hypotéza číslo 1 – spokojenost s pořádáním akcí, obsahovou stránkou a nabízenými časy

„Obsahová stránka pořádaných akcí je dostačující a zaměstnanci jsou dobrými organizátory. MŠ je spokojená s průběhem besed. Nabízené časy konání akcí jsou taktéž

vyhovující.“

Hypotéza byla potvrzena na základě tvrzení Jany Rodové: „*Nejspíš ne*“ na otázku: „*Napadá Vás něco, co by knihovníci či knihovna mohla na pořádání besed, jejich obsahu a provedení zlepšit?*“ a následnou doplňující otázku: „*Pokud tedy mluvíme o tom, že přístup knihovnic je dostačující, dá se říct, že jste s besedami a celkovou spoluprací spokojeni?*“ na kterou jsem zpětně dostala odpověď: „*Určitě ano, proto ve spolupráci i nadále pokračujeme.*“

Hypotéza číslo 2 – konání akcí mimo prostory pobočky

„*Absence dochůzky knihovníka do MŠ ovlivňuje frekvenci a četnost využívání poskytovaných akcí MKP – Prosek.*“

Hypotéza byla potvrzena na základě tvrzení ze strany MŠ, že knihovník do mateřské školy v současné době nedochází, ale nejspíše by takovou spoluprací do budoucna uvítali. Odpověď na mou otázku: „*V případě, že knihovník do vaší školky docházel, byla by tato forma spolupráce pro vás atraktivní. Ovlivnilo by to případně frekvenci využívaných služeb?*“ mi Jana Rodová zpětně odpověděla: „*Možná ano, přeci jen je potom školka přímo uprostřed dění. A rozhodně je to dobrý námět, jak rozšířit spolupráci s knihovnou.*“

Hypotéza číslo 3 – nejčastěji využívaný druh akce

„*Nejčastějším typem využívané akce je úvod do knihovny.*“

Hypotéza byla částečně potvrzena. Na mou otázku: „*Jaké druhy akcí využíváte? Vybíráte z nabídky či si akce přizpůsobujete?*“ odpověděla paní Rodová následovně: „*Vybíráme si na základě nabídky knihovny a zároveň se s knihovnicí domlouváme na možném obsahu besedy podle ročního období či našeho tématu v MŠ.*“ Na odpověď jsem následně reagovala otázkou: „*Je nějaká akce/beseda, kterou byste označila za nejvíce navštěvovanou? Nebo klidně nějaký koncept akce - seznámení dětí s knihovnou, předčítání?*“

Odpověď paní Rodové mi objasnila, že do knihovny se s dětmi snaží docházet pravidelně a to cca 2x ročně s každou třídou. Nejprve zvolí besedu s tematikou úvodem do knihovny a knihovnických služeb a pak si další akci většinou přizpůsobí dle svého tématu [Rodová, 2016].

Částečné potvrzení spočívá v tvrzení, že když si volí akce ze seznamu knihovny, většinou volí besedy s „úvodní“ tematikou. V tomto případě by byla hypotéza potvrzena. Využívají však také možnosti zvolit si téma vlastní. Tím pádem je akce „úvod do knihovny“ nejoblíbenější v případě, že si školka volí besedy ze seznamu nabízených knihovnou na Proseku.

Hypotéza číslo 4 – e-mailová nabídka

„Školka na základě e-mailové nabídky rozesílané vždy okolo poloviny září vybírá akce v průběhu roku. Tento způsob oslovení je pro ně atraktivní.“

Hypotéza byla vyvrácena na základě odpovědi Jany Rodové na mou otázku: **„Je pro vás užitečné dostávat pravidelnou nabídku akcí e-mailem?“**, ze které vyplynulo, že p. Rodová si není vědoma, že by nabídku akcí e-mailem dostávali.

Pro osvěžení paměti připomínám, že jsem se v první řadě snažila navázat kontakt s MŠ také e-mailem, bohužel bez úspěchu. V tomto případě se může nabízet několik důvodů, proč byla odpověď na mou otázku záporná. E-mail není používán ať záměrně či nikoliv nebo se nabízí vysvětlení nějakým druhem technické závady či jim e-maily padají do spamu.

Zájem o zasílání nabídky akcí by však ze strany školky byl. **„Ano, to bychom rozhodně měli“** mi odpověděla p. Rodová na dotaz, zda-li by o takovouto formu informování měli zájem.

Hypotéza číslo 5 – využívání knihovnických služeb

„Mateřská škola nevyužívá ostatních knihovnických služeb jímž je například výpůjčka, veřejný internet či rezervace.“

Hypotéza byla vyvrácena na základě tvrzení paní Rodové na mou otázku: **„Krom využívání pořádaných besed knihovnou na Proseku využíváte i klasické knihovní služby? Když ano, tak jaké?“** Z odpovědi p. Rodové vyplynulo, že občas využijí i jiné služby než besedy, jedná se především o výpůjčku knih a CD jednotek.

Otázku jsem následně rozvedla: **„Knihy a CD, které si vypůjčujete v knihovně máte pro svou potřebu, nebo je používáte při práci s dětmi?“** Paní Rodová mi pak v navazující konverzaci odpověděla: **„Oba typy využíváme při práci s dětmi. (Osobně s knihami pracuji velmi ráda - je to taková má "profesní deformace", řekla bych, protože mám vystudované knihovnictví :-))“**

8 NÁVRH MARKETINGOVÉ KAMPAŇE „KNIHOVNÍK ŠKOLKÁM“ PRO MĚSTSKOU KNIHOVNU V PRAZE – PROSEK

V této kapitole budu prezentovat návrh marketingové kampaně s názvem „Knihovna školám“ pro MKP – Prosek, který jsem vytvořila na základě kombinace dat z analýzy pobočky a částečně z případové studie orientovanou na spolupráci MKP – Prosek a MŠ Novoborská se zaměřením na potřeby školky. Při předkládání tohoto plánu kladu důraz na obsah RVP PV a doporučení organizace IFLA pro dětské knihovnické služby. Marketingový plán předkládám jako soubor podkapitol pro lepší přehlednost a orientaci v jednotlivých oblastech kampaně.

8.1 Cíl marketingové kampaně

Cílem této kampaně by mělo být oslovení co největšího počtu mateřských škol v okolí knihovny. Zvýšený zájem o pořádané akce by měl přinést navýšení maximálnímu počtu pořádaných akcí²⁰ v ročním plánu a také zvýšit dotace na pořádané besedy. Krom změn, které by probíhaly mezi pobočkou a vedením sítě MKP by kampaň měla přivést do knihovny nové uživatele a to nejen z řad žáků MŠ, ale také jejich rodinné příslušníky a okruh přátel. Druhou cílenou skupinou jsou krom žáků také učitelé a vedoucí pracovníci samotných MŠ.

Tato kampaň by zároveň měla mít za důsledek navýšení počtu uživatelů, návštěvnosti a výpůjček. Na tyto faktory se váže zvýšení příjmů za nově registrované uživatele či prodloužení registrace těm stávajícím. Kampaň by měla být stavěna na propojení infrastruktury školek na území Prahy 9 s MKP – Prosek.

8.2 Cílová skupina

Kampaň by měla být mířena především na mateřské školy (jak státní, tak soukromé) a jejich žáky na území Prahy 9. Vzhledem k jazykovým znalostem zaměstnanců pořádajících besedy²¹ by měla být kampaň určena školám, ve kterých je jazykem výuky čeština.

Na území Prahy 9 se nachází deset mateřských škol zřízených Městskou částí Prahy 9. Jednou z nich je i MŠ Novoborská. Tyto mateřské školy, přičemž jedna z nich je přidružená

²⁰ V roce 2016 je maximální počet pořádaných besed cca 40 [Sládečková, 2016].

²¹ Iveta Sládečková ani Eva Honcová neovládají žádný světový na úrovni dosahující schopnosti, vést celou besedu v jiném jazyce než českém.

k základní škole, jsou všechny v okolí knihovny (Libeň, Vysočany, Prosek, Střížkov). Na územní části Prahy 9 se také nachází čtyři další instituce pečující o předškolní děti (dětská centra či speciální mateřská škola), které byly zřízeny Magistrátem hlavního města Prahy [Městská část Prahy 9, 2016].

Krom státních zařízení se na území Prahy 9 nachází celkově 25 soukromých mateřských škol. Z toho 8 se nachází v pražských čtvrtích Prosek, Vysočany, Libeň a Střížkov [soukromé-školky-praha.cz, 2016]. Knihovna v současnosti již spolupracuje s některými školkami v obvodě, většinou se jedná spíše o školky státní, jako například MŠ Veltruská, MŠ Šluknovská a MŠ Kytlická [Sládečková, 2016]. Proto bych doporučila směřovat kampaň „Knihovník školkám“ na soukromé MŠ.

8.3 Časové rozmezí

Kampaň doporučuji na časové období jednoho roku, aby byla pokryta všechna roční období, prázdniny i začátek školního roku pro lepší získání dat o vývoji užívání nabízených služeb v rámci kampaně a jejich zpětnou analýzu. Druhým podstatným důvodem by měl být roční plán, ve kterém mohou být rozvrhnuté akce na celé období, které dohromady budou tvořit výslednou kampaň.

V závislosti na vytížení ročního plánu kampaní „Knihovník školkám“ by se měly ostatní pořádané besedy a akce zmíněné kampani podrobit (jejich počet, frekvenci a náklady plánované kampani).

8.4 Cena

Úplata za poskytované služby, besedy a akce v rámci marketingové kampaně by měla být podřízena standartním poplatkům sítě knihoven MKP Praha²². Ceník MKP Praha se řídí nařízením knihovního zákona [2001] o poskytovaných službách. Za služby v odstavci 2 písm. a) až c) knihovního zákona může knihovna žádat úhradu skutečně vynaložených nákladů [ibid, 2001], tedy pro naši marketingovou kampaň poplatky za pořádání besed a akcí.

„Provozovatel knihovny je oprávněn požadovat úhradu nákladů za administrativní úkony spojené s evidencí uživatelů knihovny [ibid].“ Z toho vyplývá, že v případě zájmu o registraci, která by vznikla například na základě této marketingové kampaně, by bylo požadováno zaplatit

²² Ceník MKP dostupný z: <https://www.mlp.cz/cz/sluzby/cenik-sluzeb/?knihovna=>

registrační poplatek. Zákon taktéž upravuje služby, které musí být poskytovány bezplatně jak pro registrované, tak neregistrované uživatele. Navýšení počtu poskytování těchto služeb by mělo být žádoucím výsledkem kampaně. Ceny v rámci kampaně by se neměly nijak lišit od současné cenové politiky MKP.

8.5 Náklady a financování

Náklady na kampaň „Knihovnick školkám“ jsou koncipované tak, aby nijak závažně neomezily fungování knihovny, co nejméně zatížily rozpočet a aby nebylo potřeba žádných nadstandardních výdajů. Plánování i průběh akcí v rámci kampaně by měl probíhat v pracovní době zaměstnanců. Stejně tak oslovování by mělo probíhat v rámci otevíracích hodin. Jediným negativem může být oslabení pracovního týmu v případě vytížení pracovníka s přípravou, propagací či prováděním akce. Propagační materiály k síti poboček MKP, které by měly být distribuovány osobně na besedách jsou součástí knihovnických nákladů, je však možné, že bude třeba objednat více kusů. Náklady na prostory jsou nulové, jelikož zaměstnanci by měli docházet do MŠ.

V případě potřeb financování by mělo dojít ke konzultaci s metodikou a vyjádření požadavku na schválení vedoucím pobočky. Kampaň je však koncipována tak, aby bylo možné pro pobočku kampaň provést bez vyšších výdajů.

8.6 Způsoby dosažení cílů

Marketingová kampaň „Knihovnick školkám“ by měla zastřešovat každoměsíční návštěvu mateřské školy knihovníkem. Každý měsíc by měla být oslovena jiná MŠ. Besedy v rámci této kampaně by měly prezentovat knihovnu, její služby a přiblížení práce knihovnic a knihovníku nejen učitelkám a ředitelkám v mateřských školách, ale hlavně dětem. Akce by měly být, vzhledem ke spokojenosti s jejich vedením besed, pořádané knihovnicemi dětského oddělení Ivetou Sládečkovou a Evou Honcovou [Rodová, 2016].

Základní princip akce by měl spočívat ve zjednodušení podmínek pro učitelky. Konkrétně s přepravou dětí a možností zapojit několik skupin dohromady. Besedy by se měly řídit a měly by být tvořeny dle standardů, které jsou vypsány RVP PV, aby tak doplňovali roční plány jednotlivých MŠ.

Besedy ve školkách by měly mít nejen informativní prvek, ale měly by v dětech budit zájem objevovat a rozvíjet poznání [RVP PV, 2004]. Vhodným prvkem, který by tak odlišil

besedy v této marketingové kampani od běžných návštěv knihovníka v mateřských školách, by mohlo být podkrytí knihovnické profese posluchačům - dětem v MŠ. Kromě klasického seznámení s knihovnou by měl knihovník upoutat pozornost na základě něčeho neznámého, něčeho, co se dítě jen tak nedozví. Třeba ho pak zvědavost v následujících dnech přiláká do knihovny, jelikož v něm tento pocit neprobádaných informací vzbudí zájem poznávat.

Posluchačům může knihovník podat informace ve formě pohádky či povídky, která jim pomůže lépe zafixovat a pochopit podávané informace. Ačkoliv se nám mohou některé knihovnické úkony zdát jako naprosto běžná činnost v rámci provozu, pro děti mohou představovat velké tajemství.

Beseda tedy bude mít nejen informativní prvek, ale také prvek zábavný. Na základě komunikace s Janou Rodovou mi bylo řečeno, že jejich knihovna volí z nabízených akcí MKP – Prosek nejčastěji besedy s tematikou seznámení s knihovnickými službami a knihovnou jako celkem [Rodová, 2016]. Na základě tohoto tvrzení také navrhuji do kampaně zahrnout informativní prvky o knihovnictví a knihovnách.

8.7 Propagace marketingové kampaně „Knihovník školám“

Propagace marketingové kampaně by měla probíhat ve více segmentech najednou. Jak na webových stránkách knihovny, tak v osobní rovině. Posílení jejího věhlasu by mělo probíhat na samotných besedách v rámci této kampaně.

Mateřské školy v rámci Prahy 9 by měly být oslovovány proaktivně – telefonicky či na základě osobní návštěvy. Na základě takového oslovení by jim pak mělo být nabídnuto, že se k nim knihovník dostaví. Propagace by měla také probíhat formou prezentace na webu knihovny a sociálních sítích. Stejně tak by mohl být zrealizován rozhovor či krátký záznam z besedy s jednou z pořádajících knihovnic a tato nahrávka by pak mohla být vložena na YouTube kanál knihovny. Na tento kanál by se také průběžně mohly vkládat krátké pohádky, ve kterých by se postupně mohly podhalovat záhady z knihovnického světa. Vždy však až po odprezentování tohoto tématu v MŠ.

Metodici by měli na základě žádosti vytvořit podpůrné vizuální propagační letáky a grafické logo či obrázek k odlišení kampaně od ostatních.

8.8 Zpětná kontrola

Po ukončení kampaně je třeba vyhodnotit rozdíly ve statistikách za předchozí období. Sledovanými položkami by měly být především počet spolupracujících škol a množství výpůjček. Jejich počty by se po ukončení kampaně měly navýšit. Součástí zpětné kontroly by taktéž měly být počty zorganizovaných akcí a počet jejich účastníků. V neposlední řadě je nutné zhodnotit, zda-li kampaň přinesla nárůst nových uživatelů oproti předchozímu roku. Čísla by pochopitelně měla být vyšší.

9 ZÁVĚR

Cílem práce bylo přiblížit proces spolupráce mezi dětskou knihovnou a mateřskou školou. Tento proces byl v práci názorně demonstrován konkrétním případem spolupráce mezi dětským oddělením Městské knihovny v Praze – Prosek a mateřskou školou Novoborská.

Výstupem práce bylo zpracování návrhu marketingové kampaně pro MKP – Prosek. Tvorba kampaně byla založena na základě dat z výzkumu spokojenosti MŠ Novoborská se službami v rámci spolupráce s MKP - Prosek. Dalšími faktory pro zpracování předkládané kampaně byla také literatura, která se ukázala být velmi užitečným zdrojem informací. Našla jsem v ní souvislost mezi jednotlivými postupy pro správné vedení dětí v předškolním věku a službami, které knihovna nabízí v rámci pořádání besed. Především doporučení organizace IFLA mi pomohlo vyhodnotit jednotlivé body fungování, materiálního a personálního zabezpečení dětského oddělení MKP – Prosek a zjistit jejich slabiny. Na základě těchto nedostatků jsem stanovila 5 teoretických hypotéz z nichž se mi dvě potvrdily, dvě vyvrátily a jedna byla potvrzena napůl

Výsledek ukázal, že mateřská škola je spokojena s nabídkou, organizací i obsahem besed. Časy jsou taktéž vyhovující. Omezujícím faktorem se však ukázal být roční plán, který určuje maximální počet pořádaných akcí ročně a na základě tohoto nařízení nemůže knihovna samovolně rozvíjet své aktivity a pořádat tak více akcí například pro mateřské školy v okolí, se kterými navázala nové kontakty. Knihovna tak může zlepšovat pouze obsahovou stránku již pořádaných akcí a jazykové dovednosti zaměstnanců pořádajících besedy. Kromě těchto zlepšení může knihovna také proaktivně začít oslovovat mateřské školy, nejen jednou ročně e-mailem, ale vícekrát ročně a to jak telefonicky či osobně jelikož u e-mailové formy oslovování není jisté, že příjemce danou zprávu dostal, že byla adresa pro doručení správná a že si sdělení vůbec otevřel. Zřízení dochůzky knihovníka do mateřské školy je také bodem, který knihovna může do budoucna zlepšit. V případě zvýšeného zájmu o pořádané akce by mohl být navýšen roční limit pro počet pořádaných akcí.

Práce shrnula proces spolupráce MKP – Prosek a MŠ Novoborská. Jak vyplynulo z rozhovoru s Ivetou Sládečkovou za dětskou knihovnu a Janou Rodovou za MŠ Novoborská, spolupráce je nastavena tak, aby vyhovovala oběma institucím. Žádné velké nedostatky, které by narušovali průběh spolupráce nebyly zjištěny.

10 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

AKADEMICKÉ A ROČNÍKOVÉ PRÁCE

1. MINAŘÍKOVÁ, Zuzana. Architektura knihoven: Knihovna na Proseku. Praha, 2007.
2. NOVÁKOVÁ, Kristýna. Obsahová analýza časopisů určených pro předškolní věk s přihlédnutím k požadavkům vzdělávání vymezených v Rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání. Olomouc, 2012. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Vedoucí práce Mgr. Jana Bartoňová.

ČLÁNKY A SEKCE NA STRÁNKÁCH KNIHOVEN A MŠ

3. Kamarádka knihovna: Výsledky v soutěži Kamarádka knihovna, 5. ročník, 2014-2015 . SKIP [online]. Praha: hlavní město Praha, 2014-2015 [cit. 2016-07-19]. Dostupné z: http://www.kamaradkaknihovna.cz/archiv2014_15.htm a vysvětlit co to je kamarádka knihovna
4. Mateřské školy. Městská část Praha 9: Oficiální webové stránky [online]. Praha: Městská část Praha 9 [cit. 2016-07-26]. Dostupné z: <http://www.praha9.cz/o-praze-9/skolstvi/materske-skoly>
5. Městská knihovna Havířov: Knihovnička na koupališti [online]. Havířov: Město Havířov [cit. 2016-07-23]. Dostupné z: <http://www.knih-havirov.cz/clanek/4449-knihovnicka-na-koupalisti/>
6. Městská knihovna Havířov: O nás [online]. Havířov: Město Havířov [cit. 2016-07-23]. Dostupné z: <http://www.knih-havirov.cz/kontakty.html>
7. Městská knihovna v Praze: Besedy pro školy - mateřské školy. Městská knihovna v Praze [online]. Praha: hlavní město Praha, 2011 [cit. 2016-07-19]. Dostupné z: <https://www.mlp.cz/cz/kontakty/pobocky/dum-cteni-ruska/?knihovna=>
8. Městská knihovna v Praze: Besedy pro školy - mateřské školy. Městská knihovna v Praze [online]. Praha: hlavní město Praha, 2011 [cit. 2016-07-19]. Dostupné z: <https://www.mlp.cz/cz/kontakty/pobocky/ustredni-knihovna-oddeleni-pro-deti-a-mladez/>
9. Městská knihovna v Praze: Ceník. Městská knihovna v Praze [online]. Praha: hlavní město Praha, 2011 [cit. 2016-07-19]. Dostupné z: <https://www.mlp.cz/cz/sluzby/cenik-sluzeb/?knihovna=>
10. Městská knihovna v Praze: Pobočky - Prosek. Městská knihovna v Praze [online]. Praha:

- hlavní město Praha, 2011 [cit. 2016-07-19]. Dostupné z:
<https://www.mlp.cz/cz/kontakty/pobocky/prosek/?knihovna>
11. MŠ Novoborská: O nás [online]. Praha: MŠ Novoborská [cit. 2016-07-19]. Dostupné z:
<http://www.msnovoborska.cz/kontakty.htm>
12. MŠ Novoborská: O nás [online]. Praha: MŠ Novoborská [cit. 2016-07-19]. Dostupné z:
http://www.msnovoborska.cz/o_nas.htm
13. Soukromé školky. Soukromé školky v Praze: Katalog soukromých školek [online]. Praha [cit. 2016-07-26]. Dostupné z: <http://www.soukrome-skolky-praha.cz/praha-9>

ČSÚ A SEZNAM KATASTRÁLNÍCH ÚZEMÍ

14. ČSÚ [Český statistický úřad]. Cizinci podle státního občanství k 31. 12. – vybrané území (Praha - západ) [online graf]. [vid. 2004-2015]. Dostupné z:
https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=CIZ02&z=T&f=TABULKA&katalog=31032&str=v58&u=v58__VUZEMI__101__40258
15. ČSÚ [Český statistický úřad]. Počet a věkové složení obyvatel k 31. 12. podle obcí. [online graf]. [vid. 2014-12-31]. Dostupné z:
https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=DEM03&z=T&f=TABULKA&skupId=526&katalog=30845&pvo=DEM03&pvokc=101&pvoch=40258&c=v60~2__RP2014MP12DP31
16. ČSÚ [Český statistický úřad]. Sčítání lidu, domů a bytů [online graf]. [vid. 2011-03-26]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=SLDB-ZAKL-Praha&pvokc=&katalog=30261&z=T>
17. ČSÚ [Český statistický úřad]. Základní věkové skupiny obyvatel Prahy k 31. 12 – územní srovnání. [online graf]. [vid. 2015-12-31]. Dostupné z:
https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=DEM03&z=T&f=TABULKA&skupId=526&katalog=30845&pvo=DEM03&pvokc=101&pvoch=40258&c=v60~2__RP2014MP12DP31
18. Seznam katastrálních území Prahy podle počtu obyvatel. *Wikipedia: the free encyclopedia*. [online]. 2001- [cit. 2016-07-20]. Dostupné z:
https://cs.wikipedia.org/wiki/Seznam_katastráln%C3%ADch_územ%C3%AD_Prahy_podle_po%C4%8Ctu_obyvatel#cite_ref-2

PERIODIKA

19. BEDNÁŘ J. Co by měl marketingový plán obsahovat, *pro Marketing.cz* [online] publikováno 26.11.2002 [cit. 2016-04-22] Dostupné na <<http://www.promarketing.cz/view.php?cislocclanku=2002102803>>.
20. KOCOUREK, Jiří. Zvyšování počítačové gramotnosti dětí díky program IBM KidSmart. IT BIZ [online]. 2008, , 1 [cit. 2016-07-20]. Dostupné z: <http://www.itbiz.cz/ibm-projekt-kidsmart>
21. LACINOVÁ J. Marketingová kampaň s podporou CRM, *CIO Business World* [online] publikováno 7.4.2008 [cit. 2016-04-22] Dostupné na<<http://businessworld.cz/crm-lidske-zdroje/marketingova-kampan-s-podporou-crm-2182>>.
22. MERTIN, Václav. Čtení a vzdělanost. Učitel'ské noviny [online]. 2004, **31**(1), 1 [cit. 2016-07-24]. Dostupné z: <http://www.ucitelskenoviny.cz/?archiv&clanek=4999>

PŘÍRUČKY A ZÁKONY

23. ČSN ISO 690. Informace a dokumentace – Pravidla pro bibliografické odkazy a citace informačních zdrojů. Praha: Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, 2011. 40 s. [cit. 2016-05-04] Třídící znak 01 0197. Dostupné z: <http://www.citace.com/CSN-ISO-690.pdf>
24. Guideline for Children's Library Services: Library services for children - more important than ever to children and their families all over the world [online]. Netherlands: IFLA, 2003 [cit. 2016-07-23]. Dostupné z: <http://www.ifla.org/files/assets/libraries-for-children-and-ya/publications/guidelines-for-childrens-libraries-services-en.pdf>
25. PRAHA, VÚP. Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. *Metodický portál: Články* [online]. 25. 07. 2006, [cit. 2016-07-19]. Dostupný z WWW: http://www.vuppraha.cz/wp-content/uploads/2009/12/RVP_PV-2004.pdf
26. Program Škola podporující zdraví. In: SZÚ [online]. Praha: Státní zdravotní ústav [cit. 2016-07-20]. Dostupné z: <http://www.szu.cz/program-skola-podporujici-zdravi>
27. ZACHAROVÁ, Eva. Základy vývojové psychologie [online]. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2012 [cit. 2016-07-24]. ISBN 978-80-7464-220-3. Dostupné z: <http://projekty.osu.cz/svp/opory/lf-zacharova-zaklady-vyvojove-psychologie.pdf>
28. Zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon). *epravo.cz*. [online]. [cit. 2016-06-10]. Dostupný z [<http://www.epravo.cz/top/zakony/sbirka-zakonu/zakon-ze-dne-29->

cervna-2001-o-knihovnách-a-podmínkách-provozování-veřejných-knihovnických-a-informacních-sluzeb-knihovni-zakon-2631.html] ISSN 1213-189X.

29. Zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon). [online] Praha: 2004. [cit. 10.2.2011] Dostupné z <<http://www.msmt.cz/dokumenty/uplne-zneni-zakona-c-561-2004-sb>>.

TERMINOLOGICKÁ DATABÁZE TDKIV, WIKIPEDIA A WIKIKNIHOVNA

30. Bilderbuch. *Wikipedia: the free encyclopedia*. [online]. 2001- [cit. 2016-07-20]. Dostupné z: <http://de.wikipedia.org/wiki/Bilderbuch>
31. CELBOVÁ, Ludmila. Zvuková kniha. In: *KTD: Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV)* [online]. Praha : Národní knihovna ČR, 2003- [cit. 2016-07-20]. Dostupné z: http://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000000941&local_base=KTD.
32. CELBOVÁ, Ludmila. Zvukový dokument. In: *KTD: Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV)* [online]. Praha : Národní knihovna ČR, 2003- [cit. 2016-07-23]. Dostupné z: http://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000000944&local_base=KTD
33. MATUŠÍK, Zdeněk. Encyklopedie. In: *KTD: Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV)* [online]. Praha : Národní knihovna ČR, 2003- [cit. 2016-07-23]. Dostupné z: http://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000001092&local_base=KTD.
34. MATUŠÍK, Zdeněk. Komiks. In: *KTD: Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV)* [online]. Praha : Národní knihovna ČR, 2003- [cit. 2016-07-23]. Dostupné z: http://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000000959&local_base=KTD.
35. MATUŠÍK, Zdeněk. Pokračující informační zdroj. In: *KTD: Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV)* [online]. Praha : Národní knihovna ČR, 2003- [cit. 2016-07-20]. Dostupné z: http://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000001027&local_base=KTD.
36. Poezie. *Wikipedia: the free encyclopedia*. [online]. 2001- [cit. 2016-07-20]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Poezie>
37. Próza. *Wikipedia: the free encyclopedia*. [online]. 2001- [cit. 2016-07-20]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Próza>

38. RICHTEROVÁ, Alena. Ilustrace. In: *KTD: Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV)* [online]. Praha : Národní knihovna ČR, 2003- [cit. 2016-07-23].
Dostupné z:
http://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000002328&local_base=KTD
39. Říkadlo. *Wikipedia: the free encyclopedia*. [online]. 2001- [cit. 2016-07-20]. Dostupné z:
<https://cs.wikipedia.org/wiki/Ř%C3%ADkadlo>
40. WikiKnihovna contributors. Zvukový nosič [Internet]. WikiKnihovna, [cit. 2016-23-07].
Dostupné z:
http://wiki.knihovna.cz/index.php?title=Zvukov%C3%BD_nosi%C4%8D&oldid=34861

TIŠTĚNÉ MONOGRAFIE

41. ČENKOVÁ, Jana. Vývoj literatury pro děti a mládež a její žánrové struktury: adaptace mýtů, pohádek a pověstí, autorská pohádka, poezie, próza a komiks pro děti a mládež. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-095-X.
42. FORET, Miroslav. Marketingová komunikace. 2. aktualiz. vyd. Brno: Computer Press, c2008. ISBN 80-251-1041-9.
43. HENDL, Jan. Úvod do kvalitativního výzkumu. Praha: Karolinum, 1997. ISBN 80-7184-549-3.
44. MOCNÁ, D. a J. PETERKA. Encyklopedie literárních žánrů. Praha-Litomyšl: Paseka, 2004.
45. VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie*. Praha: Karolinum, 1997.
46. VÁVRA, Jan. *Veřejné knihovny hlavního města Prahy: (Historický vývoj knihovní sítě)* [online]. 3.(upravené a rozšířené) vydání. Praha: Městská knihovna v Praze, 2003 [cit. 2016-06-30].

11 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

1. Český statistický úřad [online]. Praha: Česká republika [cit. 2016-07-25]. Dostupné z: <https://www.czso.cz>
2. DITTRICHOVÁ, Jitka. *Informce o MKP, pobočce Prosek, spolupráci MŠ a knihovny a pořádání akcí* [osobní sdělení]. 26. května 2016. Osobní komunikace.
3. *Google* [online]. Mountain View (CA, USA): Google, [1998-] [cit. 2016-05-25] Dostupný z <http://google.com>.
4. Kamarádka knihovna. SKIP [online]. Praha: hlavní město Praha, 2014-2015 [cit. 2016-07-19]. Dostupné z: http://www.kamaradkaknihovna.cz/archiv2014_15.htm a vysvětlit co to je kamarádka knihovna
5. *KTD: Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV)* [online]. Praha : Národní knihovna ČR, 2003- [cit. 2016-07-20]. Dostupné z: <http://aleph.nkp.cz>
6. Městská knihovna Havířov. [online]. Havířov: Město Havířov [cit. 2016-07-23]. Dostupné z: <http://www.knih-havirov.cz/clanek/4449-knihovnicka-na-koupalisti/>
7. Městská knihovna Louny. Knihovna Sedlčany [online]. Louny: Město Louny [cit. 2016-07-19]. Dostupné z: <http://detske.mkl.cz/co-se-deje>
8. Městská knihovna v Praze. Městská knihovna v Praze [online]. Praha: Hlavní město Praha, 2011 [cit. 2016-07-19]. Dostupné z: <https://www.mlp.cz/cz>
9. MŠ Novoborská. [online]. Praha: MŠ Novoborská [cit. 2016-07-19]. Dostupné z: http://www.msnowoborska.cz/o_nas.htm
10. RODOVÁ, Jana. *Informace o MŠ Novoborská a spolupráci s MKP – Prosek*[e-mailové sdělení]. E-mailová komunikace.
11. SLÁDEČKOVÁ, Iveta. *Informce o MKP, pobočce Prosek, spolupráci MŠ a knihovny a pořádání akcí* [osobní sdělení]. 26. května 2016. Osobní komunikace.
12. WikiKnihovna contributors. [Internet]. WikiKnihovna, [cit. 2016-20-07]. Dostupné z: <http://wiki.knihovna.cz>
13. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. Florida, USA: Wikimedia, 2001 [cit. 2016-07-25]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org>

12 SEZNAM OBRÁZKŮ

Púdorys MKP - Prosek [Minaříková, 2007] 1	28
---	----

13 SEZNAM ZKRATEK

- 1.** ČR: Česká republika
- 2.** ČSN ISO 690: Citační norma
- 3.** ČSÚ: Český statistický úřad
- 4.** hl. m. Praha: Hlavní město Praha
- 5.** IBM: International Business Machines Corporation
- 6.** IFLA: Interntional Federation of Library Associations
- 7.** MČ: Městská část
- 8.** MČ Praha 9: Městská část Prahy 9
- 9.** MKP: Městská knihovna v Praze
- 10.** MKP – Prosek: pobočka Městské knihovny v Praze na Proseku
- 11.** MŠ: Mateřská škola
- 12.** OPAC: Online Public Access Catalog
- 13.** RVP: Rámcový vzdělávací program
- 14.** TDKIV: Česká terminologická databáze knihovnictví

PŘÍLOHA Č. 1 – PŘEPIS OTÁZEK PRO MŠ A ODPOVĚDÍ JANY RODOVÉ²³

KONVERZACE PRVNÍ

1. *„Jak jste se dozvěděli o MKP – Prosek a jakým způsobem jste navázali komunikaci/spolupráci (kdo udělal první krok)?“*

„Bohužel neumím odpovědět přesně, už je to opravdu dávno ale řekla bych že tato spolupráce vznikla ze strany naší MŠ. V současnosti se třídy objednávají dle zájmu a za naší MŠ nosíme několikrát ročně do knihovny výzdobu a drobné dárky²⁴.“

2. *„Jak dlouho, často využíváte služby MKP – Prosek?“*

„Knihovnu navštěvujeme dle slov kolegyně dlouhá léta, ale kolik přesně, nevím – jsem v MŠ teprve 4 roky.“

3. *„Jakým způsobem probíhá domluva na přípravě akcí?“*

„Většinou osobně. Přejdeme do knihovny, domluvíme si termín a čas besedy a s knihovnicí. Taktéž se domluvíme na tématu besedy – pokud je to mimo stanovený program knihovny. Dále si knihovnice ověřuje počet dětí a věkové složení třídy, aby si mohla připravit program.“

4. *„Napadá Vás něco, co by knihovnicí či knihovna mohla na pořádání besed, jejich obsahu a provedení zlepšit?“*

„Nejspíš ne“

5. *„Dochází knihovník do školky či chodíte na „exkurze“ do knihovny s dětmi vy?“*

„Chodíme pouze do budovy knihovny, knihovník naší MŠ nenavštěvuje.“

²³ Černým textem jsou označeny otázky autora práce (Vanda Kratinová) a zeleně jsou vyznačeny odpovědi Jany Rodové. Toto barevné rozlišení jsem zvolila pro lepší přehlednost.

²⁴ Otázka následně doplněna na základě rozhovoru s Ivetou Sládečkovou

6. *Kde se pořádané akce či besedy konají?*

„Všechny absolvované besedy probíhají v interiéru.“

7. *„Jaké druhy akcí využíváte? Vybíráte z nabídky či si akce přizpůsobujete?“*

„Vybíráme si na základě nabídky knihovny a zároveň se s knihovnicí domlouváme na možném obsahu besedy podle ročního období či našeho tématu v MŠ.“

8. *„Je nějaká akce/beseda, kterou byste označila za nejvíce navštěvovanou? Nebo klidně nějaký koncept akce - seznámení dětí s knihovnou, předčítání?“*

„Většinou se snažíme chodit s dětmi aspoň 2x ročně s každou třídou. Prvně volíme nějakou úvodní/ seznamovací besedu a pak se třeba dohodneme na nějaké akci podle našeho tématu. Také záleží na dané skupině, která bude besedu absolvovat a na věku žáků“

9. *„Kolik dětí, tříd se účastní jednoho programu?“*

„Každá třída si individuálně navštěvuje knihovnu dle svého plánu – vždy jde tedy jen jedna třída. Máme celkem 5 tříd o 26 dětech.“

10. *„Udrží knihovník pozornost dětí po celou dobu konání akce?“*

„Většinou ano – velmi záleží na obsahu programu, složení dětí, ale i na samotné knihovnici“

11. *„Dochází do vaší MŠ nějakí cizinci/postižení žáci? Pokud ano, je knihovna připravena i na jejich začlenění do programu?“*

„Ano, cizinců máme poměrně hodně (především čínské, vietnamské, ruské a ukrajinské národnosti). Pokud myslíte začlenění do programu při návštěvě MŠ, pak je dítě ve stejné pozici jako ve třídě MŠ a při programu se stává spíše pozorovatelem a posluchačem...“

12. *Splňují programy požadavky na předškolní vzdělávání?*

„Ano, splňují.“

13. *Jsou navrhované časy pořádání akcí vyhovující?*

„Ano, jsou vyhovující, neboť si veškeré termíny i časy domlouváme vždy individuálně, podle potřeby.“

14. *„Stává se, že na Vás knihovník nemá čas když si zažádáte o pořádání akce?“*

„Ne, ještě se nám to nikdy nestalo“

15. *„Je pro vás užitečné dostávat pravidelnou nabídku akcí e-mailem?“*

„Nejsem si vědoma, že bychom takovouto nabídku dostávali“

16. *„Navštěvujete stránky MKP, Facebook, Twitter (a další) pro lepší přehled o nabízených službách nebo preferujete osobní domluvu s knihovnou/knihovníkem.“*

„Preferujeme osobní či telefonickou domluvu.“

17. *„Na akcích s Vámi spolupracuje Iveta Sládečková²⁵ či Eva Honcová?“*

„Obě dvě.“

18. *„Jsou ve vašem okolí jiné předškolní instituce využívající služeb MKP – Prosek?“*

„Věřím, že ano, ale nemám to nikde potvrzené.“

19. *„A pokud bude vaše odpověď ano, které?“*

„Řekla bych, že všechny státní a některé soukromé školky z blízkého okolí“

²⁵ V původní komunikaci jsem použila pravé jméno knihovnice. V případě, že bych použila pseudonym, nebylo by na otázku možné zodpovědět.

20. „Je MKP – Prosek jediná knihovna jejichž služby využíváte?“

„Ano.“

21. „Krom využívání pořádaných besed knihovnou na Proseku využíváte i klasické knihovní služby? Když ano, tak jaké?“

„Občas využíváme výpůjčky knih i CD. Spíše však využíváme knihovnu při pořádání besed.“

KONVERZACE DRUHÁ – DOPLŇUJÍCÍ OTÁZKY

1. „Pokud tedy mluvíme o tom, že přístup knihovnic je dostačující, dá se říct, že jste s besedami a celkovou spoluprací spokojeni?“

„Určitě ano, proto ve spolupráci i nadále pokračujeme“

2. „V případě, že knihovník do vaší školky docházel, byla by tato forma spolupráce pro vás atraktivní. Ovlivnilo by to případně frekvenci využívaných služeb?“

„Možná ano, přeci jen je potom školka přímo uprostřed dění. A rozhodně je to dobrý námět, jak rozšířit spolupráci s knihovnou.“

3. „Knihy a CD, které si vypůjčujete v knihovně máte pro svou potřebu, nebo je používáte při práci s dětmi?“

„Oba typy využíváme při práci s dětmi. (Osobně s knihami pracuji velmi ráda - je to taková má "profesní deformace", řekla bych, protože mám vystudované knihovnictví :-))“

4. „Víte, že knihovna poskytuje i dovoz vypůjčených knih, na knihu si můžete udělat rezervaci, počítače dostupné na pobočce můžete využít pro bezplatný přístup na internet? Že jsou knihovně k nalezení také počítače s katalogem?“

5. „O dovozu knih jsem nevěděla. Ostatní poskytované služby znám a mám je vyzkoušené z doby, kdy jsem knihovnu navštěvovala i osobně.“

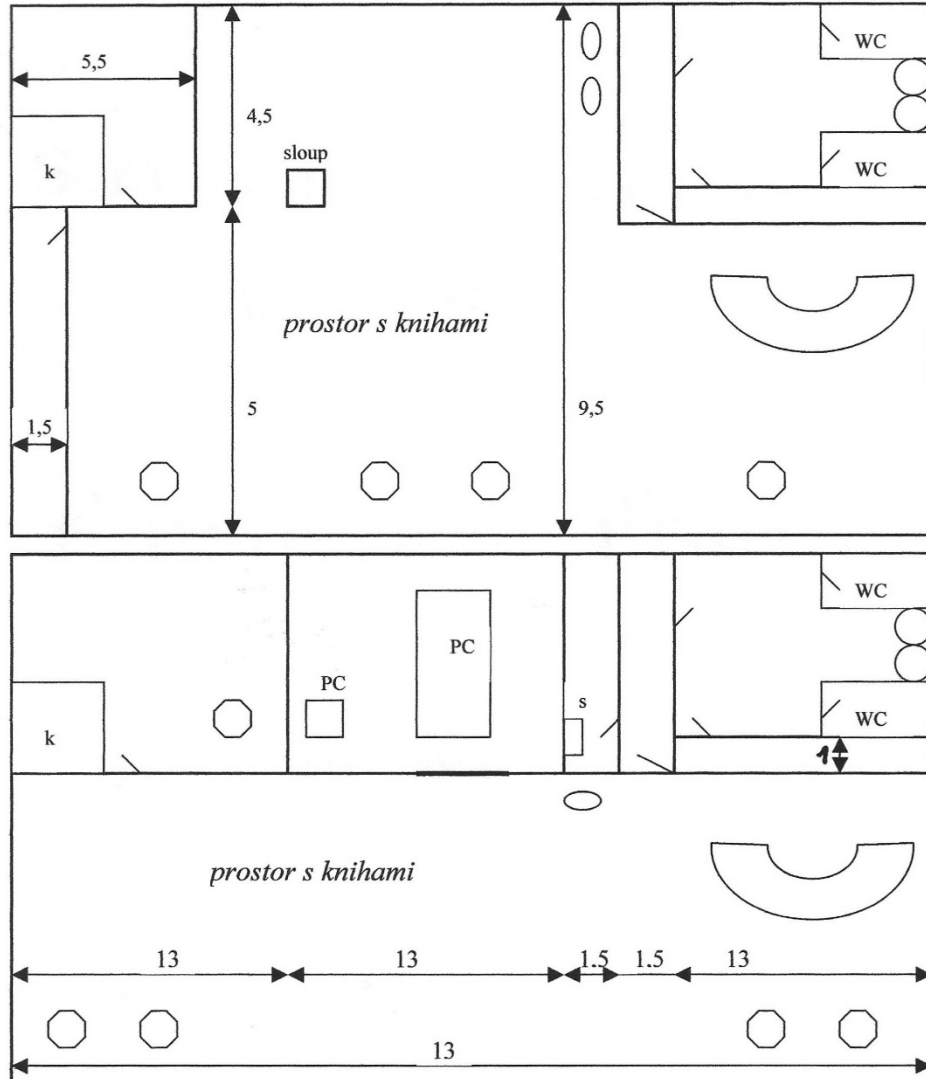
6. „ V případě, že by k takovému oslovení došlo, je pravděpodobné, že by jste s touto formou oslovení byli spokojeni?“

„Ano, to bychom rozhodně byli“

PŘÍLOHA Č. 2



Půdorys (přízemí, první patro, schodiště (se zmenšeným obrysem budovy), terasa)



Legenda

- PC s katalogem
- přepážka
- s = server, k = kuchyňka
- stoly
- umyvadlo

